

ПРОГРАМА
соціально-економічного та культурного розвитку
Тернопільської області на 2016 рік

ВСТУП

Проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2016 рік (далі – Програма) розроблено структурними підрозділами обласної державної адміністрації відповідно до вимог статті 17 Закону України “Про місцеві державні адміністрації” та Закону України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”.

Програма передбачає забезпечення узгоджених спільних дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування задля втілення єдиної державної регіональної політики розвитку області та узгоджена з Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, та завданнями Плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 821.

З метою забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів розвитку області Програму розроблено з урахуванням основних положень Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації, які затверджені рішеннями обласної ради від 4 січня 2016 року № 28 та № 29.

Основою для підготовки Програми є основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку області, які взаємоузгоджено із Законом України “Про Державний бюджет України на 2016 рік”; постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2015 р. № 558 “Про схвалення прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2016 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2017-2019 роки”, а також базовими показниками розвитку районів та міст обласного значення Тернопільщини, галузевими програмними документами.

На основі оцінки тенденцій економічного і соціального розвитку області у 2015 році, встановлених проблем регіону, визначено основні завдання і заходи на 2016 рік. Також, сформовано прогнозні показники соціально-економічного розвитку області в цілому та в розрізі окремих галузей на основі пропозицій та прогнозів структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів центральних органів влади, райдержадміністрацій, виконкомів рад міст обласного значення.

Програма містить перелік обласних комплексних (цільових) програм та перелік інвестиційних проектів, реалізація яких передбачається у 2016 році.

Фінансування заходів програми буде здійснюватися за рахунок коштів: обласного та місцевих бюджетів, у тому числі шляхом реалізації регіональних цільових програм (додаток 4); державного бюджету, інвестиційних та приватних ресурсів.

Підставою для розроблення Програми є:

- закони України: “Про місцеві державні адміністрації”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, “Про державні цільові програми”, “Про стимулювання розвитку регіонів”, “Про інвестиційну діяльність”, “Про режим іноземного інвестування”, “Про зовнішньоекономічну діяльність”, “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, “Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні”.

- постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 621 “Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету” (зі змінами та доповненнями);

Завдання і заходи Програми реалізовуватимуться шляхом тісної взаємодії облдержадміністрації і обласної ради з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, територіальних органів центральних органів виконавчої влади у співпраці з суб'єктами господарювання, громадськістю.

Головною метою програми на 2016 рік є забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку області та подолання негативних тенденцій, здійснення структурних змін в економіці, підвищення її конкурентоспроможності, розвиток малого та середнього бізнесу, як основи для покращення добробуту населення області.

I. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2015 РІК

2015 рік для Тернопільщини став роком прийняття ключових рішень, що мають безпосередній вплив на розвиток регіону в середньостроковій перспективі. Це насамперед розроблення Стратегії розвитку області до 2020 року та Перспективного плану формування територіальних громад.

Разом з цим, зважаючи на ряд негативних чинників, які супроводжували економічні процеси не лише нашої області, а й держави в цілому, досягнуто позитивної динаміки лише в окремих галузях.

Погіршення зовнішньої кон'юнктури на товари вітчизняного виробництва, зменшення внутрішнього попиту на продукцію через зменшення реальних доходів населення мали негативний вплив на стан промислового виробництва.

У промисловому комплексі області обсяги виробництва за результатами 2015 року скоротились на 7,6% порівняно показниками 2014 року на фоні скорочення промислового виробництва в Україні на 13,4%.

Зафіксовано спад обсягів виробництва в порівнянні з січнем-груднем 2014 року: у виробництві харчових продуктів та тютюнових виробів на 11,2% (по Україні – спад 11,2%), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 4,5% (по Україні – спад 15,9%), металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування на 12,3% (по Україні – спад 16,4%), машинобудуванні – 26,4% (по Україні – спад 14,6%), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 8,6% (по Україні – спад 12%).

Разом з цим, вдалось досягти зростання промислового виробництва у добувній промисловості та розробленні кар'єрів на 60,9% (по Україні спад на 14,5%), текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів на 11,7% (по Україні спад на 8,4%), виготовленні виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність на 5,5% (по Україні спад на 11,3%), виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції на 20,7% (по Україні спад на 7,7%).

У харчовій галузі зросло виробництво м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого в 3,8 рази, кормів готових для тварин на 19,1%, йогуртів на 17,4%, молока обробленого рідкого на 3,2%.

За результатами січня-грудня 2015 року обсяг реалізованої промислової продукції склав 11,8 млрд гривень, що на 28,4% більше в порівнянні з аналогічними показниками 2014 року.

У переробній промисловості провідні місця за обсягами реалізації продукції займають підприємства з виробництва: харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 35,3%, хімічних речовин та хімічної продукції – 6,8%, гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 11,4%, машинобудування – 9,4%.

Протягом 2015 року в області проводилась робота щодо підвищення ефективності функціонування промислового комплексу регіону шляхом

введення в дію на окремих підприємствах нових виробничих потужностей, реалізації заходів щодо стимулювання збуту продукції, що виробляють підприємства Тернопільщини.

Впродовж року відновлено виробничу діяльність Ковалівського спиртового заводу, Борщівського і Козлівського МПД ДП “Укрспирт” та розпочато виробництво інноваційного біопалива (біоетанолу) на Державному підприємстві “Зарубинський спиртзавод”; відкрито філію Дочірнього підприємства “Агроцентр ЄвроХім-Україна”, яка займатиметься виготовленням змішаних мінеральних добрив; Публічним акціонерним товариством “Тернопільський кар’єр” відкрито нове підприємство, яке займатиметься видобутком вапняку; модернізовано виробництво на ТОВ “СЕ Борднетце-Україна” та розпочато формування в’язок для АУДІ серії В9.

Проводиться відновлення потужностей Тернопільського м’ясокомбінату, на даний час відновлено технологічні лінії у цехах консервованої продукції та ковбасних виробів, завершується монтаж та налагодка бойні.

З метою збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення її якості, з початку 2015 року 11 підприємств здійснили роботи з модернізації виробничих потужностей.

Одночасно, у розвиток промислових видів діяльності за 9 місяців 2015 року спрямовано 317,6 млн гривень капітальних інвестицій.

З метою зростання конкурентоздатності продукції та в результаті збільшення обсягів її реалізації 52 підприємствами впроваджено (сертифіковано) систему управління якістю згідно з вимогами міжнародного (національного) стандарту ДСТУ ISO 9000, у тому числі на 15 підприємствах впроваджені системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР).

Крім того, 30 промислових підприємств області отримали сертифікати відповідності на продукцію власного виробництва.

Для забезпечення максимально ефективної кооперації науково-технічного та виробничого потенціалу підприємств-учасників Державного концерну “Укроборонпром” та виконання державного оборонного замовлення, 28 квітня 2015 року підписано Меморандум про розширення співпраці між ДК “Укроборонпром” та підприємствами Тернопільської області. У рамках виконання зазначеного Меморандуму у 2015 році 5 підприємств області налагодили співпрацю з підприємствами Концерну та розпочали виробляти 11 одиниць виробів спрямованих на підвищення обороноздатності держави.

Аграрний сектор є ключовою галуззю економіки Тернопільщини, який забезпечує потреби внутрішнього ринку та займає провідні позиції на зовнішніх ринках щодо експорту зернових культур, білкових речовин, м’яса та харчових субпродуктів.

Виробникам сільськогосподарської продукції вдалося розширити географію поставок та знайти нові ринки збуту в країнах Північної Африки та Близького і Середнього Сходу.

Разом з тим, несприятливі погодні умови, диспаритет цін на сільськогосподарську продукцію, зростання цін на паливно-мастильні

матеріали, високі відсоткові ставки на кредитні ресурси негативно позначилися на показниках роботи сільського господарства.

За попередніми даними обсяг виробництва валової продукції сільського господарства у 2015 році в порівнянні з аналогічним періодом 2014 року зменшився на 10,9% майже до 8,2 млрд гривень, за рахунок зменшення на 14,2% обсягів виробництва в сільськогосподарських підприємствах області та на 7,4% - у господарствах населення.

У звітному періоді на зменшення валової продукції сільського господарства, зокрема, рослинницької галузі найбільше вплинули погодні умови. Відсутність опадів на протязі трьох місяців та високі температури повітря спричинили розвиток повітряної і ґрунтової засухи. Різкі перепади у повітрі негативно впливали на ріст усіх рослин. Погіршувались умови формування врожаю, як ранніх так і пізніх культур, припинився ріст бульб картоплі та коренеплодів. Такі вкрай складні умови, спричинили зменшення врожайності практично всіх сільськогосподарських культур.

У 2015 році всіма категоріями господарств зернових та зернобобових культур за попередніми даними зібрано 2197,8 тис. тонн, що на 453,6 тис. тонн або 17,1 % менше минулого року. Зменшення урожайності зернових культур на 3,5 цнт/га вплинуло на зменшення валового збору зернових культур.

Цукрових буряків за оперативними даними накопано 726,6 тис. тонн, що на 58,1% менше 2014 року. На зменшення валового збору цукрових буряків вплинуло: зменшення урожайності на 25 цнт/га, посівних площ - на 55,8% та несприятливі погодні умови.

Овочів зібрано 255,4 тис. тонн, що на 15,4 тис. тонн або на 5,7% менше минулорічного показника, картоплі накопано 927,8 тис. тонн, що на 354,9 тис. тонн або на 27,7% менше 2014 року.

У тваринницькій галузі спостерігається спад виробництва молока, це зумовлено в основному із скороченням поголів'я корів. Виробництво молока в цілому по області за 2015 рік склав 460,3 тис. тонн, що на 20,3 тис. тонн менше 2014 року, та на 12,7 тис. тонн менше програмного показника 2015 року.

Виробництво м'яса всіма категоріями господарств у 2015 році становить 80,2 тис. тонн, що на 0,2 тис. тонн більше програмного показника та на 0,5 тис. тонн більше 2014 року.

У всіх категоріях господарств виробництво яєць склало 489,9 млн шт., що на 54 млн. шт. більше планового показника 2015 року та на 57,2 млн. шт. 2014 року.

У 2015 році, з метою нарощування виробництва тваринницької продукції, в області реалізовано ряд інвестиційних проектів з будівництва та реконструкції тваринницьких комплексів:

- в молочному скотарстві: будівництво і реконструкція молочного комплексу та доїльного залу в ПАП "Агропродсервіс" на 1200 корів с. Теофіпілька Козівського району;

- в свинарстві: нарощення потужностей ПАП "Агропродсервіс" до 100 тис. голів реалізації свиней в рік шляхом відновлення свиногокомплексу в с. Старе Місто Підгаєцького району;

- в птахівництві: нарощування потужностей птахофабрик яєчного напрямку в ТОВ “Птахофабрика Тернопільська” с. В.Гаї Тернопільського району на 360 тис. курей-несучок.

Для зберігання плодово-ягідної продукції ФГ “Гадз” Буцацького району введено в дію першу чергу переробного комплексу та фруктосховища з регульованим газовим середовищем ємністю 35 тис. тонн. Збудовані перші потужності цього комплексу, зокрема холодильні приміщення на 10 тисяч тонн та найсучасніша сортувальна лінія.

Завершується будівництво фруктосховища з регульованим газовим середовищем ємністю 20 тис. тонн в ТОВ “Україна” Підволочиського району.

Введено в експлуатацію соєвий завод потужністю 20 тис. тон в ТОВ “Рентком Тернопіль” с. Дзвиняч Заліщицького району.

Проводиться будівництво елеватора потужністю на 37 тис. тонн в ПСП “АФ “Горинь” Лановецького району.

Забезпечувалось покращення мережі **автомобільних доріг**.

З початку 2015 року, проведено роботи із ліквідації 289,8 тис. кв. м. ямковості, в тому числі 225,3 тис. кв. м на дорогах державного значення, з них 28,1 тис. кв. м на територіальних дорогах та 64,5 тис. кв. м на дорогах місцевого значення. Всього виконано робіт із експлуатаційного утримання та ремонту на загальну суму 142,2 млн гривень. Також, за рахунок невикористаного залишку надходжень від збору за першу реєстрацію транспортних засобів станом на 01.01.2015 (6052 тис. гривень) проведено роботи із капітального ремонту на суму 3 млн гривень та поточного ремонту – 2,9 млн гривень.

Протягом 2015 року 390 суб’єктів підприємницької діяльності, з яких 22 – юридичні та 368 – фізичні особи 877 автобусами забезпечували регулярні пасажирські перевезення на внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування.

Усіма видами транспорту за 2015 рік перевезено 7573,3 тис. тонн вантажів, вантажооборот склав 2055,6 млн тонно-кілометрів.

Основними напрямками **впровадження енергоефективних заходів**, спрямованих на скорочення споживання природного газу у 2015 році в області, було переведення котелень, що обслуговують об’єкти соціальної сфери, на використання альтернативних видів палива; проведення санації житлових будинків, об’єктів соціальної сфери та будівель установ.

У галузі електроенергетики виконуються завдання щодо створення ефективної енергетичної галузі, яка зможе забезпечити необхідну для розвитку економіки області кількість і надійність постачань електричної енергії, підвищення енергоефективності економіки шляхом запровадження енергозберігаючих технологій в галузях виробництва і передачі енергії; скорочення технологічних втрат електричної енергії. ВАТ “Тернопільобленерго” на капітальний ремонт електричних мереж станом на 01.11.2015 року витрачено понад 14,5 млн гривень, що складає 109,3% до річного завдання. В результаті, замінено 1451 опору повітряних ліній (ПЛ.)

0,4-10 кВ, 63,47 км проводів ПЛ 0,4-10 кВ та відремонтовано 834 трансформаторних пункти.

З початку 2015 року за попередніми даними за рахунок впровадження енергоефективних заходів зекономлено понад 6 млн куб. метрів природного газу та 17,2 млн кВт. год. електричної енергії на суму понад 100,0 млн гривень.

У бюджетній сфері області здійснено комплекс технічних заходів, спрямованих на відновлення та приведення теплотехнічних характеристик у відповідність із сучасними вимогами, нормами і стандартами, зменшення втрат енергоресурсів та води, а також поліпшення умов перебування працівників по 213 будівлях, що дозволило знизити до 20% тепловитрат. Зокрема, замінено на енергозберігаючі, понад 1,3 тисячі віконних та 140 дверних блоків. Проведено модернізацію систем тепло- та водопостачання підприємств житлово-комунального господарства.

З метою скорочення споживання природного газу у 2015 році котельні 23 бюджетних установ та організацій переведено на використання альтернативних видів палива (відходи деревини). На даний час 288 установ та організацій бюджетної сфери області використовують для опалення відходи деревини (тирса, брикети, пелети), у 153 установах та організаціях бюджетної сфери області використовується для опалення електрична енергія у 59 установах та організаціях бюджетної сфери області використовується для опалення торфопродукція, у 298 установах та організаціях бюджетної сфери області використовується для опалення вугілля, що дозволяє замінити споживання 2,2 млн куб. метрів природного газу щороку та складає понад 6,8% від загального річного споживання природного газу бюджетними установами та організаціями.

У січні-вересні 2015 року в розвиток економіки області підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування вкладено більше 1,8 млрд. гривень **капітальних інвестицій**, що на 8,7% менше, ніж у звітному періоді 2014 року, разом з цим показники III кварталу 2015 року демонструють позитивну динаміку залучення інвестицій до відповідного кварталу 2014 року + 4,2%.

За видами економічної діяльності найбільше інвестицій спрямовано в будівництво – 627,8 млн гривень (33,9% до загального обсягу), відповідно, їх обсяги збільшились на 13,6% порівняно з січнем-вереснем 2014 року. Слід зазначити, що велику частку інвестицій залучено у сільському, лісовому та рибному господарстві – 475,2 млн гривень (25,6% загальнообласного обсягу) та промисловості – 317,6 млн гривень (17,1% загального обсягу).

За попередніми даними у 2015 році в економіку області залучено майже 3,0 млрд гривень капітальних інвестицій, що на рівні планового показника.

У 2015 році на будівництво та реконструкцію 38 об'єктів комунального та соціально-культурного призначення спрямовано 98,6 млн гривень із державного фонду регіонального розвитку, з яких освоєно понад 95 млн гривень.

Зокрема, реалізовувалися: 14 інвестиційних проектів у житлово-комунальному господарстві, 9 – у галузі освіти; 6 проектів з енергозбереження у сфері теплопостачання, 3 – у галузі охорони здоров'я; 3 – у сфері культури; 2 – у галузі соціального захисту; 1 – у галузі спорту.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2015 року № 543 “Деякі питання використання у 2015 році державних капітальних видатків” (зі змінами) виділено 5,0 млн гривень для будівництва Державного архіву на 1,5 млн одиниць зберігання по вул. Карпенка в м.Тернопіль. Також за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій виділено 27,61 млн гривень, з них 25,81 млн гривень для реконструкції існуючих будівель комунального закладу Тернопільської обласної ради “Тернопільський обласний клінічний перинатальний центр “Мати і дитина” по вул. Замкова, 10, в м. Тернопіль, 1,0 млн гривень для капітального ремонту 4 паливних у навчальних закладах Шумського району та 0,8 млн гривень для реконструкції даху загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 у м. Зборів.

Протягом 2015 року будівельними підприємствами області виконано робіт на суму 946,1 млн гривень, що на 4,4% менше, ніж у 2014 році.

Обсяг введеної в експлуатацію житлової площі за 9 місяців поточного року склав 174,9 тис. кв. метрів, що на 21,4% більше, ніж в аналогічному періоді 2014 року. За підсумками року очікується ввести в експлуатацію 221 тис. кв. метрів житла.

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку області на 01 жовтня 2015 року становив 51,3 млн дол. США та в розрахунку на одну особу склав 48,0 дол. США. З країн ЄС надійшло 49,9 млн дол. США інвестицій (97,2% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 1,4 млн дол. США (2,8%). Дана тенденція очікується і за підсумками 2015 року.

У січні-вересні 2015 року в економіку області іноземними інвесторами вкладено 133,7 тис. дол. США. Інвестиції надійшли із 38 країн світу. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які припадає 75,2% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Німеччина – 15,2 млн дол. США, Чехія – 7,4 млн дол. США, Кіпр – 7,3 млн дол. США, Естонія – 5,4 млн дол. США, Польща – 3,3 млн дол. США.

Протягом 2015 року область прийняла найбільшу кількість послів, зокрема відвідали наш регіон Посли Республіки Вірменія, Ірану, Держави Ізраїль, Канади, Хорватії та іноземних дипломатів, генеральних та почесних консулів

12 травня 2015 року Тернопільщину відвідало 11 почесних та 3 Генеральні консули з метою участі у круглому столі на тему “Перспективи розвитку Тернопільщини – інвестиційний аспект”. Під час проведення заходу відбувся обмін досвідом щодо ефективного залучення інвестицій та зниження інвестиційних ризиків для підприємств області, а також встановлення ділових контактів з виробниками експортноспроможної продукції. Крім цього, за

домовленістю в рамках даної зустрічі для 194 дітей сімей військовослужбовців Тернопільської області, які беруть участь у бойових діях на території проведення антитерористичної операції на сході України організовано відпочинок за кордоном.

З метою створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземного капіталу та забезпечення соціально-економічного розвитку регіону: 08-09 жовтня 2015 року у м. Тернопіль проведено засідання Міжнародного трейд-клубу в Україні; підготовлено інформаційно-презентаційні матеріали щодо інвестиційного потенціалу регіону; створено та постійно оновлюється реєстр інвестиційних (проектних) пропозицій Тернопільської області; розроблено Інвестиційний паспорт регіону, який містить інформацію про конкурентні переваги та інвестиційні можливості регіону; забезпечується залучення ділових кіл регіону до участі у міжнародних економічних, інвестиційних форумах і конференціях з метою презентації інвестиційних та інноваційних можливостей Тернопільщини.

З метою розвитку інвестиційної діяльності ведеться системна робота з іноземними інвесторами щодо пошуку та супроводження реалізації інвестиційних проектів в регіоні.

Зовнішньоторговельний оборот області товарами за січень - листопад 2015 року склав 538,4 млн дол. США, в тому числі: експорт – 299,1 млн дол. США. За динамікою експорту товарів область посідає 4 місце серед регіонів держави (по Україні спад становить 30,9%).

Сальдо зовнішньої торгівлі для області позитивне – +59,7 млн дол. США. Основу товарної структури експорту з Тернопільщини склали електричні машини і устаткування; зернові культури; м'ясо та харчові субпродукти; деревина і вироби з деревини; продукти переробки овочів, плодів; насіння і плоди олійних рослин; білкові речовини; меблі; одяг текстильний.

Найсуттєвіші експортні поставки товарів здійснювалися до: Польщі (46,4% у загальному експорті області), Нідерландів, Єгипту, Франції, Італії, Німеччини, Португалії, Іспанії, Кореї, Білорусії, Бельгії, Таїланду, Ізраїлю, Лівану, Саудівської Аравії, Туреччини, Швейцарії, Молдови.

Виробникам сільськогосподарської продукції вдалося розширити географію поставок та знайти нові ринки збуту для своєї продукції на аграрних ринках Північної Африки та Близького і Середнього Сходу.

Структуру імпортованих поставок склала продукція за такими товарними групами: електричні машини і устаткування (39,0%); енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки (11,0%); полімерні матеріали, пластмаси (10,8%); котли, машини апарати і механічні пристрої (10,3%); добрива (3,6%); тютюн (1,9%); чорні метали (1,7%); ефірні олії, косметичні препарати (1,7%); наземні транспортні засоби, крім залізничних (1,7%); вироби з чорних металів (1,4%); текстильні матеріали (1,3%); прилади і апарати (1,3%); органічні хімічні сполуки (1,2%); папір та картон (1,0%) та ін.

Таким чином, враховуючи тенденції, які домінують у зовнішній торгівлі України загалом, і Тернопільської області зокрема, можна прогнозувати

показник експорту товарів у 2015 році збільшиться на 0,3% від аналогічного значення 2014 року і становитиме 366,2 млн дол. США, а імпорт зменшиться на 1,5% до показника 292,0 млн дол. США. Зовнішньоторговельний оборот товарами за 2015 рік – 658,2 млн дол. США, сальдо для області позитивне – 74,2 млн дол. США.

З метою оперативного реагування на пропозиції міжнародних донорських організацій проводиться постійний моніторинг актуальних проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, які відповідають пріоритетам соціально-економічного розвитку області та доводиться до відома потенційним реципієнтам та зацікавленим представникам громадськості.

В області проводиться робота **щодо залучення коштів міжнародно-технічної допомоги**. Протягом 2015 року надіслано зацікавленим суб'єктам інформаційно-консультативні матеріали по 60 грантових конкурсах і проектах. Для участі у конкурсах подано 34 заявки, з яких 2 перемогли.

Зокрема, зацікавленими органами місцевого самоврядування, організаціями та особами подано 16 заявок на Конкурс мікропроектів Посольства Федеративної Республіки Німеччина у Києві. Проект “Реконструкція ФАП у с.Красносільці” став переможцем конкурсу і отримав грант у розмірі 113 тис. гривень. На даний час проект повністю завершено.

З метою сприяння вирішенню власних проблем стратегічного розвитку новоутворені об'єднані територіальні громади області брали активну участь у подачі заявок на конкурс “Стратегічні плани для об'єднаних територіальних громад”, який оголошений Міжнародним фондом “Відродження”.

Національний заповідник “Замки Тернопілля” отримав перемогу у конкурсі Посольського фонду США збереження культурної спадщини (AFSP) на отримання гранту (155,27 тис. дол. США) для здійснення реставрації Дзеркальної зали палацу та підпірної стіни Вишнівецького замку XVI століття.

У рамках проекту ЄС “Підтримка внутрішньо переміщеним особам” проект Тернопільської міської ради “Соціально-економічна адаптація переселених осіб у місті Тернополі” був відібраний до фінансування. Сукупні витрати по Проекту становлять 268,3 тис. євро.

Цьогоріч у рамках співпраці з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України започатковано Програму підтримки об'єднаних територіальних громад щодо створення центрів надання адміністративних послуг. Відтак, об'єднані територіальні громади Тернопільщини прийняли участь у вказаній програмі, яка впроваджується проектом GIZ “Реформа управління на сході України” спільно з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. На даний час зацікавленими представниками об'єднаних територіальних громад області подано 10 заявок, до 2 туру обрано 4 громади.

У рамках реалізації третьої фази спільного проекту ЄС/ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”, яка розпочалась 9 жовтня 2014 року визначено 9 районів, які увійшли в основну квоту:

Бережанський, Борщівський, Гусятинський, Заліщицький, Збаразький, Кременецький, Лановецький, Підволочиський та Терехівський.

У кожному районі заплановано реалізувати по 4 мікропроекти (разом 36 мікропроектів) по основному напрямку.

За типологією мікропроекти основного напрямку розподілились таким чином: енергозбереження в школах – 29; енергозбереження в дитсадках – 4; ремонт амбулаторій – 2; ремонт водогону – 1.

На даний час повністю завершено 8 мікропроектів громад, а саме впроваджено енергозберігаючі заходи у 8 загальноосвітніх школах. Загалом ремонтно-будівельні роботи завершено на 22 визначених об'єктах (враховуючи 8 вищезазначених об'єкти).

Загальний бюджет мікропроектів станом на грудень 2015 року становить майже 10,6 млн гривень, з них внесок Проекту понад 7,1 млн гривень, внесок громад – понад 1 млн гривень, внесок районних та сільських бюджетів – майже 2,2 млн гривень, внесок обласного бюджету – 200 тис. гривень та внесок приватного сектору – 33,6 тис. гривень.

Також впроваджується економічний напрям проекту (створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів). На даний час зареєстровано 4 сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи.

- “Старий млин” с.Ценів Козівського району – передбачається придбання млина;

- “Щедрий край” с.Старий Почаїв Кременецького району – встановлення обладнання для сушіння фруктів та овочів;

- “Дари ланів” с.Рудка Кременецького району – придбати обладнання для переробки зерна на крупи та екструдер для виготовлення кормів;

- “Кринички” с.Котів Бережанського району – передбачає встановлення лінії із виготовлення паливних брикетів та обладнання для виробництва вошини.

За підсумками роботи дев'яти місяців 2015 року підприємства та організації **житлово-комунального господарства** області забезпечили виконання необхідних робіт та надання послуг для населення та інших споживачів. Отримано доходів на суму 338,3 млн гривень, що на 53,5 млн гривень, або 18,8 % більше у порівнянні з відповідним періодом 2014 року.

Протягом 2015 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2011 року № 1056 „Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження (із змінами)”, яка забезпечує відшкодування частини суми кредитів залучених на придбання енергоефективного обладнання та матеріалів фізичними та юридичними особами у багатоквартирних та одноквартирних будинках, в області банками „Державний ощадний банк України” та „Укргазбанк” видано 2 895 кредитів на суму 48,5 млн гривень.

З метою приведення у належний санітарний стан територій міст, селищ, сіл, підвищення рівня їх благоустрою в області протягом 2015 року проведено ряд заходів з благоустрою, зокрема в рамках щорічної всеукраїнської акції

“За чисте довкілля” весняний і осінній двомісячник та 25 квітня 2015 року “День довкілля”.

В рамках проекту “Чисте місто” розроблено основні положення та напрямки проекту будівництва комплексу з переробки побутових відходів в місті Тернополі.

Підприємництво відіграє одну з провідних ролей у розвитку приватного сектору та є важливим чинником економічного зростання, створення нових робочих місць, структурної перебудови та зміцнення економіки області

Протягом 2015 року в області здійснювали господарську діяльність майже 5 тис. малих підприємств, що на 2,5% більше, ніж у 2014 році. Кількість підприємницьких структур на 10 тис. осіб наявного населення складає 47 одиниць. У місті Тернополі та Тернопільському районі цей показник складає відповідно 97 і 58 одиниць.

Чисельність працюючих у бізнесових структурах становить понад 30 тис. працівників. Крім того, в області зареєстровано майже 42,1 тис. підприємців – фізичних осіб.

В 2015 році від діяльності суб’єктів малого підприємництва до Зведеного бюджету надійде понад 600 млн гривень, що відповідає програмному завданню. У цілому бізнесові структури забезпечують четверту частину бюджетних надходжень.

За рахунок розвитку підприємницької діяльності протягом 2015 року зареєстровано 428 малих підприємств, 2,9 тис. фізичних осіб – підприємців та створено майже 5,9 тис. нових робочих місць.

З метою створення зручних та доступних умов для отримання громадянами та суб’єктами господарювання якісних адміністративних послуг, забезпечення сприятливого бізнес-клімату, запобігання проявам корупції та усунення різного роду посередництва під час їх надання, а також відповідно до Закону України „Про адміністративні послуги” в області працює 19 центрів із надання адміністративних послуг, якими протягом 2015 року надано 117,5 тисяч послуг, у тому числі 12,1 тисяч послуг у сфері міграції, 84,6 тисяч – з питань землевпорядкування, 4,7 тисяч – з питань реєстрації, видано майже 7,2 тисяч документів дозвільного характеру.

Тернопільська область обрана, як пілотна щодо реалізації Програми USAID „Лідерство в економічному врядуванні”. В рамках даної програми протягом 2015 року для представників регіональних бізнес-асоціацій, місцевої влади та дослідницьких організацій проводилися спеціалізовані семінари на теми “Експортні можливості для МСБ”, “Поліпшення регуляторного середовища регіону”, а також відбулась презентація “Білої книги”: Публічне обговорення політики розвитку малого та середнього підприємництва та розпочато процес розроблення проекту Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва на 2016-2020 роки.

Сфера торгівлі та послуг є важливою складовою внутрішнього ринку, що відіграє значну роль у формуванні загального економічного потенціалу області, забезпеченні потреб населення в товарах і послугах.

У 2015 році забезпечувалось зростання основних показників обсягу обороту роздрібною торгівлі, роздрібного товарообороту підприємств торгівлі, обсягу реалізованих споживачам нефінансових послуг, здійснюється відкриття об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, відповідно створюються нові робочі місця.

В області діє понад 6,7 тис. об'єктів роздрібною торгівлі, 1,8 тис. закладів ресторанного господарства, 3,3 тис. об'єктів з побутового обслуговування населення, 60 ринків.

У 2015 році оборот роздрібною торгівлі склав 20,3 млрд гривень (112,3% планового показника на 2015 рік), що більше показника 2014 року на 20,1%.

Для забезпечення споживчого попиту населення продовольчими товарами за помірними цінами в містах та районних центрах області систематично проводяться ярмаркові заходи, виїзна торгівля, де реалізація продукції здійснюється її виробниками.

У 2015 році проведено 1902 ярмарки та виїзних торгівель, на яких місцевими виробниками реалізовано продукції на суму 247,2 млн гривень. Реалізація продукції проводилась за оптово-відпускними цінами, які на 10-15% нижчі від роздрібних цін у торговельній мережі та на продовольчих ринках, що сприяє задоволенню споживчого попиту на основні продукти харчування.

Обсяг нефінансових послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у 2015 році очікується 3250 млн гривень (120,8% планового показника на 2015 рік), що на 27,0% більше ніж у 2014 році.

Найбільші обсяги реалізованих послуг припадають на сферу транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, сферу інформації та телекомунікацій, а також сферу освіти.

У 2015 році **сума надходжень до бюджетів усіх рівнів** становить більше 3 млрд гривень, що в порівнянні з 2014 роком на 540,4 млн гривень або на 21,3% більше.

У розрізі основних галузей найбільший бюджетоформуючий вплив продовжує відігравати торгівля – від суб'єктів підприємницької діяльності галузі надійшло до бюджетів усіх рівнів 823 млн гривень або 32,8% від загальних по області, промисловість – 354,2 млн гривень або 14,1%, виробниками галузі сільського господарства сплачено 211,8 млн гривень або 8,5%.

Обсяги сплати податків до державного бюджету у 2015 році становлять 1657,3 млн гривень, що на 323,3 млн гривень або на 24,2% більше попереднього року.

За 2015 рік до загального фонду місцевих бюджетів області надійшло 1537,8 млн гривень власних доходів. У порівнянні з відповідним періодом минулого року надходження збільшились на 464,4 млн гривень або 43,3%.

Бюджетом розвитку отримано 33 млн гривень, що на 8,3 млн гривень, або на 33,7% більше плану.

Видаткова частина місцевих бюджетів області у 2015 році становить 6955,8 млн гривень, у тому числі трансферти – 5272,5 млн гривень.

Сума податків та зборів, перерахованих митницею до державного бюджету України в 2015 році, становила 809,4 млн гривень що на 338,2 млн гривень, або 71,8% більше 2014 року.

За підсумками 2015 року очікується отримати прибутковими підприємствами 3,4 млрд гривень прибутку, в т.ч. у промисловості – 412,6 млн гривень, сільському господарстві – 1,1 млрд гривень.

Ринок праці області залежить від змін в економіці, демографічних і соціальних тенденцій, а також від ряду інших специфічних факторів (рівня оплати праці, сезонного характеру виробництва, невідповідності попиту і пропозицій на ринку праці, трудової міграції, “тіньової зайнятості” та інших).

Середньорічна чисельність наявного населення в області станом на 01 листопада 2015 року становила 1068,2 тис. осіб. Програмне завдання за даним показником очікується виконати на 99,8%.

Упродовж вказаного періоду 2015 року чисельність населення зменшилася на 2,4 тис. осіб. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного скорочення – 3,6 тис. осіб, проте зафіксовано міграційний приріст – 0,1 тис. осіб.

Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника у січні-листопаді 2015 року склала 2910 гривень і зросла відносно показника за відповідний період 2014 року на 17,0%.

У листопаді 2015 року відносно показників за 2014 рік найбільше заробітна плата зросла у працівників будівництва – на 48,1% (3130 гривень), сільського господарства, мисливства, лісового господарства та рибного господарства – на 34,1% (2998 гривень), промисловості – на 25,6% (3367 гривень), діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – на 24,7% (1971 гривню), інформації та телекомунікації – на 22,9% (3257 гривень), транспорту, складського господарства, поштової та кур’єрської діяльності – на 20,3 % (3216 гривень), діяльності у сфері операцій з нерухомим майном – на 19,4% (2689 гривень), фінансової та страхової діяльності – на 17,7% (4948 гривень), оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – на 14,7% (2973 гривні).

За 9 місяців 2015 року рівень безробіття (за методологією МОП) склав 11,4% та порівняно із відповідним періодом минулого року збільшився на 1 відсотковий пункт.

Станом на 01 січня 2015 року на обліку в центрах зайнятості перебувало 12 662 безробітних, що на 19,1% менше ніж на відповідну дату 2015 року.

Протягом 2015 року за сприянням служби зайнятості працевлаштовано 24 423 особи, з них 11 079 безробітних.

Допомогу по безробіттю станом на 1 січня 2016 року отримували 10 646 безробітних (84,1% від їх загальної чисельності). Середній розмір такої допомоги становить 1230,9 гривень.

Основним завданням соціального захисту населення є забезпечення реалізації державної політики у сфері соціально-трудових відносин, обслуговування громадян, які потребують допомоги та соціальної підтримки з боку держави.

Станом на 01 грудня 2015 року на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, перебуває 277 089 пільговиків, що на 26 779 осіб менше, ніж на відповідну дату 2014 року. Зазначена чисельність громадян має понад 505 тисяч статусів (посвідчень), що на 53 тисяч менше, ніж станом на 01 листопада 2014 року.

Станом на 01 листопада 2015 року нараховано пільг на 173,7 млн гривень, профінансовано 162,5 млн гривень (у тому числі в рахунок погашення заборгованості минулих років – 3,8 млн гривень), загальна заборгованість складає 14,9 млн гривень.

Станом на 01 грудня 2015 року на обліку в управліннях соціального захисту населення області перебувало 77 784 одержувачі різних видів державних соціальних допомог. За січень-листопад 2015 року здійснено нарахувань на суму 1 154,7 млн гривень. Із загальної чисельності державну допомогу сім'ям з дітьми отримувало 48 113 одержувачів, здійснено нарахувань на 589,9 млн гривень.

Державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям отримувало 13 041 сімей, у тому числі – 4 709 багатодітних. У малозабезпечених сім'ях виховується 29 505 дітей, у тому числі в багатодітних – 16 867 дітей. Здійснено нарахувань на суму 535,1 млн гривень.

Державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам в області одержувало 13 381 особа, у тому числі дітей-інвалідів до 18 років – 4 460 осіб. Здійснено нарахувань на суму 535,1 млн гривень.

Призначення всіх видів державної соціальної допомоги проводиться відповідно до вимог діючого законодавства у встановлені терміни. Станом на 01 грудня 2015 року заборгованість з виплати державних допомог відсутня.

Субсидії на житлово-комунальні послуги станом на 01 грудня 2015 року отримувало 144 927 сімей. За січень-листопад 2015 року здійснено нарахувань на суму 668 млн гривень.

Субсидії на тверде паливо та скраплений газ (готівкою) отримувало 9 289 сімей. За січень-листопад 2015 року здійснено нарахувань на 14,4 млн гривень. Заборгованість із виплати готівки для відшкодування витрат на придбання твердого та скрапленого газу становить 6,5 млн гривень.

З тимчасово окупованої території та району проведення антитерористичної операції до Тернопільської області станом на 30 грудня 2015 року, прибуло 2680 осіб, із них 677 неповнолітніх. Усі прибулі тимчасово розміщені у приватному секторі, об'єктах соціального захисту та готелях області.

До органів соціального захисту населення області за призначенням

(продовженням виплати) різних видів державних допомог звернулось 201 громадян України, які переселились на територію Тернопільської області з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, з них 199 особам проведено виплату. За взятими на облік електронними пенсійними справами виплата пенсій здійснюється невідкладно за додатковими відомостями чи разовими дорученнями. До базових центрів зайнятості області звернулись у пошуках роботи 392 особи, з них працевлаштовано – 170.

У місцевих бюджетах за 2015 рік на надання допомоги та організацію відпочинку військовослужбовців – учасників АТО спрямовано 2,8 млн гривень.

Дозвіл на розроблення проектів землеустрою земельних ділянок загальною площею понад 640 га надано 2383 учасникам АТО, із яких 1037 учасників АТО вже затвердили технічну документацію із землеустрою та надано земельні ділянки у власність загальною площею понад 145 га.

Крім того, в рамках виконання програмних завдань на мобілізаційну підготовку з обласного бюджету у 2015 році виділено майже 238 тис. гривень (освоєно 165,4 тис. гривень).

В області продовжується робота з покращення матеріально-технічної бази **закладів охорони здоров'я, модернізації галузі медицини, покращення якості надання медичної допомоги та підвищення кваліфікації спеціалістів**. Так, 7 квітня 2015 року відбулось відкриття відділення на 70 ліжок для лікування учасників АТО на базі Більче-Золотецької обласної фізіотерапевтичної лікарні реабілітації, що у Борщівському районі. Демобілізованим бійцям надаються безкоштовно путівки для оздоровлення в даному закладі.

Відкрито дитяче відділення Бережанської центральної районної комунальної лікарні з одинадцятьма палатами, серед яких є палати інтенсивної терапії, розташоване в окремому корпусі. Гемодіалізні відділення відкрито на базі Заліщицької, Бучацької та Кременецької центральних районних комунальних лікарень.

Завершився капітальний ремонт приміщення новоствореного відділення рентгеноваскулярної хірургії та інтервенційної кардіології Тернопільської комунальної міської лікарні №2. У Підволочиській комунальній центральній районній лікарні здійснено капітальний ремонт приймально-діагностичного відділення.

У 2015 році в селі Озерна відкрито пункт постійного базування бригади Зборівської підстанції Бережанської станції екстреної (швидкої) медичної допомоги. У Тернополі на вулиці Петриківська, 25А відкрито амбулаторію загальної практики сімейної медицини.

Розвиток **дошкільної освіти** забезпечується шляхом збільшення місць та підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою. У 2015 році послуги дошкільної освіти надавали 570 дошкільних навчальних закладів (далі – ДНЗ), у тому числі 96 навчально-виховних комплексів (далі – НВК), у яких виховуються та навчаються 31,9 тис. дітей. Відсоток охоплення дітей віком від

1 до 6 років дошкільними навчальними закладами становить 53%, діти 5-річного віку – 100%.

Упродовж 2015 року відновлено роботу 4 ДНЗ, додатково відкрито 14 груп у постійно діючих ДНЗ, реорганізовано 2 загальноосвітні школи I-II та I-III ступенів у НВК “Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад” та додатково відкрито 3 дошкільні групи у НВК.

Для **задоволення освітніх потреб** населення в області у 2015/2016 навчальному році функціонують 830 денних загальноосвітніх навчальних закладів, в яких навчається 105,2 тис. учнів.

Із загальної кількості шкіл 698 (84,1%) функціонують у сільській місцевості, у них навчається 50,8 тис. учнів (48,3%).

Класи з інклюзивним навчанням організовано у 12 загальноосвітніх школах для 32 дітей з особливими освітніми потребами.

З метою пошуку, відбору, розвитку і навчання здібних та обдарованих дітей в області сформовано мережу навчальних закладів нового типу: 15 гімназій, 10 ліцеїв, 3 колегіуми, 14 спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням окремих предметів. Функціонує Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення Малої академії наук України.

Створюються належні умови для забезпечення змістовного дозвілля, зайнятості дітей та учнівської молоді в позаурочний час шляхом залучення до здобуття позашкільної освіти, розвитку мережі гуртків, спортивних секцій. У загальноосвітніх навчальних закладах області діє 3028 гуртків і секцій, у яких навчально-виховною роботою охоплено 48281 учень, що становить 45,4% від загальної кількості.

Загальноосвітні школи I-III ступенів стовідсотково забезпечені навчально-комп'ютерними комплексами (НКК), в 301 ЗОШ I-III ступенів встановлено 416 НКК, а в загальноосвітніх навчальних закладах I-II ступенів встановлено 263 НКК (79,0% від потреби). У ЗНЗ I ступеня встановлені 9 НКК (4,5% від потреби) та 219 персональних комп'ютерів. До всесвітньої мережі Інтернет за допомогою фірм-провайдерів, операторів мобільного зв'язку, а також через лінії “Укртелекому” під'єднані 80% загальноосвітніх закладів області (ЗОШ I-III ступенів – 100%, ЗОШ I-II ступенів – 94%, ЗОШ I ступеня – 25%).

Здійснюються заходи з підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів і зменшення споживання природного газу та переведення у 2015 році котельні/паливні у 12 закладів освіти на альтернативні види палива.

В області протягом 2015 року **оздоровленням та відпочинком охоплено 20,1 тис. дітей**, що становить 18,8% від загальної кількості.

Заклади **культури і мистецтва** області провели значну роботу з відродження і розвитку національної культури, духовного, естетичного і патріотичного виховання населення.

Мережа установ, що створюють умови для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян,

доступності освіти у сфері культури для задоволення культурних потреб жителів області включає: 916 клубних закладів, 889 бібліотек, 29 музеїв, з них 8 мають статус обласного, 53 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, академічний обласний український драматичний театр ім. Т.Г.Шевченка, академічний обласний театр актора і ляльки, обласна філармонія, Тернопільське музичне училище ім. С.Крушельницької, Тербовлянське вище училище культури, обласний методичний центр народної творчості, інспекція охорони пам'яток історії та культури, обласний центр дозвілля “Терноцвіт”. В області функціонує національний заповідник “Замки Тернопілля”.

Проведено культурно-мистецькі заходи, спрямовані на подальшу підтримку та розвиток народної творчості області, професійного мистецтва: Всеукраїнські, регіональні, обласні фестивалі, огляди-конкурси, свята, виставки, інші культурно-мистецькі та просвітницькі заходи дозвілєвого, розважального, виховного та патріотичного характеру. Зокрема, XVI Всеукраїнський фестиваль лемківської культури “Дзвони Лемківщини”, приурочений 70-річчю депортації українців з території Польщі у м. Монастириська, Всеукраїнський фольклорно-етнографічний фестиваль “Фольк-фест у Тернополі” за участю художніх колективів з 22 областей України та Тернопілля у м. Тернопіль, українсько-польські літературно-мистецькі зустрічі “Діалог двох культур”, присвячені 206-річчю від дня народження Юліуша Словацького у м. Кременець, XIII Всеукраїнський фестиваль професійних театральних колективів “Тернопільські театральні вечори. Дебют” в академічному обласному українському драматичному театрі ім. Т.Г.Шевченка, фольклорно-мистецький фестиваль “В Борщівському краї цвітуть вишиванки” у м. Борщів.

Слід відзначити, що у 2015 році збільшилась кількість культурно-мистецьких заходів, які спрямовані на патріотичне виховання населення.

У закладах культури області здійснювались комплексні енергозберігаючі заходи.

В області проводилась робота, спрямована на охорону культурної спадщини.

До Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини включено 70 об'єктів археології та 14 історії та монументального мистецтва.

У 2015 році для поповнення бібліотечних фондів із місцевих бюджетів було виділено 679,9 тис. гривень.

З метою функціонування галузі фізичної культури і спорту в області функціонувало: 26 стадіонів, 451 футбольне поле, 11 басейнів, 438 спортивних залів, 26 майданчиків зі штучним покриттям, 14 тенісних кортів, 2 веслувальні бази, комплекс трамплінів для стрибків на лижах та санна траса. Крім того, реконструйовано 1116 спортивних майданчиків та 49 критих спортивних споруд.

У спортивних школах області культивується 19 літніх та 7 зимових олімпійських видів спорту, з яких пріоритетними відповідно є волейбол, легка атлетика, лижне двоборство, біатлон та санний спорт, крім того,

18 неолімпійських видів спорту.

Проведено фізкультурно-масові заходи серед учнівської молоді за програмою XXIII спортивних ігор школярів області, спартакиади серед трудових колективів виробничих підприємств та державних службовців.

Щороку в області успішно проводиться низка Всеукраїнських спортивно-масових заходів, а саме: “Всеукраїнські змагання з велоспорту на шосе пам’яті В.Філіпенка”, “Всеукраїнський Олімпійський урок”, “Олімпійський день” та “Олімпійський тиждень”, Всеукраїнський спортивно-масовий захід серед дітей та юнацтва “Олімпійське лелеченя”, крім того, щороку проводяться обласні сільські спортивні ігри Тернопільщини.

В області ведеться систематична робота щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання.

Станом на 01.01.2016 року на обліку служб у справах дітей перебувають 1091 дітей (270 дітей-сиріт та дітей та 821 дитина позбавлена батьківського піклування, які проживають на території області, 988 з них виховуються в сімейних формах виховання.

Протягом 2015 року громадянами України усиновлено 23 дітей та іноземцями 2 дітей Службами у справах дітей здійснюється постійний нагляд за умовами проживання та виховання 274 усиновлених дітей.

741 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування виховуються у родинах опікунів та піклувальників.

277 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, виховуються у 131 прийомних сім’ях та 10 дитячих будинках сімейного типу. З початку 2015 року створено 4 прийомні сім’ї, в які на виховання та спільне проживання влаштовано 9 дітей, ще 2 дітей довлаштовано у діючі прийомні сім’ї та 6 дітей до влаштовано у діючі дитячі будинки сімейного типу.

В області проводиться робота щодо забезпечення дітей з особливими потребами з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, умовами для виховання в сім’ї. Так, 8 дітей з особливими потребами влаштовано в прийомні сім’ї, 28 – в сім’ї опікунів, піклувальників.

В області 8 із 10 діючих дитячих будинків сімейного типу забезпечено автотранспортними засобами.

З метою створення та популяризації **конкурентоспроможного туристичного продукту**, підтримки та популяризації основних видів туризму у 2015 році проведено низку заходів.

Створено туристичний логотип „TERNOPIL'YA”, який було представлено на 11 міжнародних та вітчизняних рекламно-презентаційних заходах.

Забезпечено участь у Всеукраїнських промоакціях, що проходять під гаслом “Подорожуй по Україні”. Проведено відкриття обласного туристичного сезону “Мандруємо замками Тернопілля” у Збаражі.

Також в області проведено Свято замків на об'єктах Національного заповідника "Замки Тернопілля" у Збаражі, Чорткові, Підзамочку і Скалаті.

За співпраці з ТНТУ ім. І.Пулюя проведено Міжнародну науково - практичну конференцію на тему: "Сучасні особливості формування і управління інноваційним потенціалом регіонального розвитку туризму та рекреації із залученням молодіжного ресурсу".

Значна увага приділялася розбудові придорожнього сервісу для подорожуючих. За співпраці державних органів та бізнесових структур облаштовано 22 стоянки туристичного автотранспорту, кемпінги, насамперед на межі з сусідніми з Тернопільщиною областями.

У співпраці з науковцями створено Кадастр туристичних ресурсів районів Тернопільської області, який покладено в основу підготовки Стратегії та програми розвитку туризму в Тернопільській області на 2016-2020 роки, робота над якими проводиться спільно з Тернопільським національним економічним університетом.

Результатом проведення заходів, враховуючи сучасну соціально-економічну ситуацію, стало значне збільшення туристопотоку в область із центральної та східної України, відкриття закладів розміщення у Тернополі, Бучачі, Гусятині, що сприяє утвердженню Тернопільщини як популярного туристичного центру Західної України.

Сучасний стан водних об'єктів області характеризується антропогенним тиском суб'єктів господарювання.

Щороку до поверхневих водойм області потрапляє близько 1 млн куб. метрів неочищених зворотних вод. Основними забруднювачами водних об'єктів є підприємства житлово-комунального господарства, через каналізаційні мережі яких скидається близько 80% забруднених зворотних вод. Причиною незадовільної роботи очисних споруд є застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних та капітальних ремонтів.

Відведення забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти області напряму залежить від обсягів споживання води. В останні роки скид забруднених зворотних вод стабілізувався на рівні 2,4-2,7 млн куб. метрів, у 2014 році – склав 2,505 млн куб. метрів, що менше в порівнянні з 2013 роком на 0,195 млн куб. метрів або 7,2% і є результатом введення в експлуатацію каналізаційної-насосної станції, яка забезпечує перекачування на Тернопільські міські очисні споруди стічних вод з ряду об'єктів мікрорайону Велика Березовиця.

З метою покращення санітарно-екологічного стану водних об'єктів області та скорочення скидів забруднених зворотних вод у 2015 році за кошти Державного фонду регіонального розвитку здійснювалися роботи з будівництва (реконструкції) каналізаційних очисних споруд у містах Бережани, Шумськ, Збараж, Хоростків, Ланівці. Для цього з Державного бюджету виділено 24402,7 тис. гривень.

Одночасно за кошти обласного бюджету у 2015 році розпочалися роботи з реконструкції каналізаційних очисних споруд Більче-Золотецької обласної

фізіотерапевтичної лікарні реабілітації Борщівського району та здійснювалося будівництво біологічних очисних споруд Новосільської обласної спеціальної загальноосвітньої школи - інтернату Підволочиського району.

Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема утилізації твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Щороку в області утворюється понад 0,190 млн тонн ТПВ. Роздільний збір твердих побутових відходів запроваджено у містах Тернополі, Тереховлі, Чорткові та Почаїв Кременецького району.

Стратегічним завданням у сфері **збереження біологічного та ландшафтного різноманіття** є суттєве збільшення площі природно-заповідного фонду в області і формування екологічної мережі.

У результаті здійснення заходів щодо збільшення площі земель із природними ландшафтами, площу екологічної мережі області доведено до 416,29 тис. га або 30,1% від території області, площу природно-заповідного фонду області доведено до 122,8 тис. гектарів, показник заповідності – до 8,8% від площі області.

Проекти землеустрою з організації і встановлення меж виготовлені для 31 території та об'єкту загальною площею 12,98 тис. га, межі 9 заповідних територій установлено в натурі (на місцевості) частково на площі 1,63 тис. га.

В області розроблені та затверджені Регіональна схема формування екологічної мережі Тернопільської області і Схема формування екологічної мережі м. Тернопіль.

Реформування адміністративно-територіального устрою – невід'ємна складова реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Здійснення реформи на принципі децентралізації влади в Україні супроводжується передачею значних повноважень та фінансових ресурсів від органів державної влади – органам місцевого самоврядування. У підсумку – створення і підтримка повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад.

Обласною державною адміністрацією проведено збір та аналіз документів комплексний аналіз існуючого стану та визначення перспектив культурно-економічного розвитку як окремих населених пунктів, так і перспективних громад, аналіз історичних змін адміністративно-територіального устрою за тривалий період, починаючи з XVIII століття. Отримано інформацію щодо вікового складу населення кожного населеного пункту, наявність нерухомого майна та технічний стан житлового фонду, закладів освіти і культури, побутового обслуговування, житлово-комунальної інфраструктури, доріг та інженерних мереж, наявність виробничого потенціалу.

З метою вивчення позиції територіальних громад області щодо перспектив об'єднання проведено консультації щодо запропонованого проекту Перспективного плану та опрацьовано зібрані дані.

Також проведено та враховано результати додаткових консультацій з уповноваженими представниками органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, а також суб'єктами господарювання та їх громадськими об'єднаннями.

При визначенні центрів громад і територіальної основи для формування ефективної системи організації влади перевага надавалась містам обласного значення, існуючим районним центрам, а також колишнім районним центрам, іншим поселенням, які жителями навколишніх поселень традиційно визнаються місцевими центрами громадського, культурного, релігійного життя, центрами торгівлі або релігійного паломництва, а також об'єктів економічної активності та наявності інвестиційно-привабливих територій.

Постановою Центральної виборчої комісії від 07.09.2015 р. № 232 “Про перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2015 року” на території області, були проведені перші вибори для 26 об'єднаних громад.

Рішенням Тернопільської обласної ради від 11 грудня 2015 року №16 затверджено перспективний план формування територій громад Тернопільської області, який розроблений в порядку і згідно вимог визначених Методикою формування спроможних територіальних громад, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 214.

Відповідно до Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року №1391-р затверджено перспективний план формування територій громад Тернопільської області, яким передбачено створення 26 спроможних (об'єднаних) територіальних громад, в складі яких об'єдналось 167 місцевих рад базового рівня.

Для представників новостворених об'єднаних територіальних громад області з метою зміцнення самоврядування і підтримки економічної їх спроможності проведено ряд заходів, зокрема тренінги-семінари на теми “Законодавчі вимоги та практичні аспекти функціонування центрів надання адміністративних послуг”, “Робота з міжнародними донорськими програмами: специфіка, акценти, обмеження”, з питань підготовки регуляторних актів, роботи центрів надання адміністративних послуг, підготовки та впровадження інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть фінансуватись у 2016 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку спрямованих на створення оптимальних умов для сталого розвитку спроможних, конкурентоздатних та інвестиційно-привабливих територіальних громад; забезпечення розвитку інфраструктури добровільно об'єднаних територіальних громад, функціонування їх органів місцевого самоврядування, надання якісних послуг жителям зазначених громад у різних сферах.

Протягом 2015 року забезпечувався контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, захист підприємців і споживачів від його порушень.

За результатами розгляду отриманих заяв, скарг, проведених перевірок та за власною ініціативою, припинено 148 порушень конкурентного законодавства, із них 78 – за результатами розгляду справ та 70 – за результатами виконання наданих рекомендацій, що майже на 31% перевищує показники 2014 року.

У 2015 році значно зріс економічний ефект для юридичних та фізичних осіб від припинення виявлених порушень законодавства про захист економічної конкуренції та склав 5676,164 тис. гривень проти 645 тис. гривень у минулому році.

З метою адвокатування конкуренції опрацьовано 20 проектів нормативних актів районних державних адміністрацій, а також органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках.

Суб'єктам господарювання надано 47 обов'язкових для розгляду рекомендацій щодо обмеження монополізму, розвитку підприємництва та конкуренції.

Результати аналізу основних макроекономічних показників за підсумками 2015 року та тенденції розвитку реального сектору економіки дозволяють здійснити порівняльний аналіз основних показників соціально-економічного та культурного розвитку області за 2014 (звіт), 2015 (очікуване/фактичне виконання) та 2016 (прогноз) роки, які наведено у таблиці 1.

II. ГОЛОВНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ

Враховуючи динаміку показників соціально-економічного розвитку області, зокрема в реальному секторі економіки, визначено ряд проблемних питань від вирішення яких великою мірою залежатиме виконання програми соціально-економічного розвитку області у 2016 році. Серйозними факторами, що обмежують розвиток є соціально-політична напруженість через геополітичні проблеми та макроекономічну невизначеність, військовий конфлікт на сході України. Крім того:

- недостатньо глибока переробка сировинних ресурсів (структура промислового виробництва характеризується невисокою питомою вагою продукції кінцевого споживання);

- низька конкурентоспроможність окремих видів експортної продукції виробничо-технічного призначення та товарів широкого вжитку;

- низька спроможність підприємств швидко диверсифікувати ринки збуту продукції та нестача власних обігових коштів і капітальних вкладень у модернізацію виробничих потужностей;

- високий знос основних фондів підприємств області та висока енерго- та матеріаломісткість виготовленої продукції і, як наслідок, низькі темпи підвищення конкурентоспроможності промисловості та ефективності виробництва, зниження купівельної спроможності на внутрішньому ринку; недостатні темпи впровадження інноваційних процесів у виробництво;

- відсутність дієвих механізмів фінансово-кредитної підтримки розвитку тваринництва та будівництва об'єктів інфраструктури галузі (зокрема тваринницьких комплексів, зерносховищ тощо);

- необхідність вапнування кислих ґрунтів (їх в області 148,4 тис. га);

- потреба у реформуванні спиртової галузі (переоснащення непрацюючих спиртових заводів та включення їх до Державної програми з виробництва біопалива);

- диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію;

- низький рівень кластерних об'єднань в галузі агропромислового комплексу;

- недостатньо активне кредитування підприємництва, що обумовлене високими відсотковими ставками за кредитами суб'єктам господарювання;

- низька ефективність роботи об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва у питаннях надання правової, інформаційно-консультативної, фінансової допомоги підприємцям;

- низький рівень впровадження інноваційної продукції та технологій в малому бізнесі;

- зниження рівня економічної активності населення, в тому числі і серед осіб працездатного віку;

- трудова міграція за межі області, в тому числі за кордон;

- професійно-кваліфікаційний дисбаланс робочої сили;

- наявність тіньової зайнятості;
- найнижчий серед регіонів України рівень середньомісячної плати штатних працівників;
- розгалужена мережа та неоптимальна структура штатної чисельності закладів соціально-культурної сфери;
- висока питома вага зносу основних засобів та енергоємність підприємств житлово-комунального господарства;
- значна диференціація територій області за рівнем податкоспроможності;

На подолання зазначених проблем спрямовано комплекс заходів, передбачених у Програмі.

ІІІ. ГОЛОВНІ ПРІОРИТЕТИ, ЗАВДАННЯ І ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016 РІК

Структурними підрозділами обласної державної адміністрації підготовлено Стратегію розвитку Тернопільської області на період до 2020 року та План заходів з реалізації у 2015–2017 роках Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2020 року, які затверджені відповідно рішеннями обласної ради від 4 січня 2016 року № 28 та № 29. Також, в основу Програми покладені ключові положення Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385.

Зазначеними документами визначено пріоритети розвитку області на середньострокову перспективу, що сприятиме забезпеченню стабільності соціально-економічного розвитку, зростання конкурентоспроможності регіону на внутрішньому та зовнішніх ринках, підвищення якості життя населення, а саме:

- розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення;
- підвищення конкурентоспроможності регіону;
- розвиток сільських територій

Основні завдання на 2016 рік:

- поглиблення співробітництва з Європейським Союзом, зокрема через реалізацію положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включаючи положення про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі;
- сприяння експортоорієнтованим товаровиробникам у диверсифікації ринків збуту; нарощення експортного потенціалу регіону та зміцнення позицій товаровиробників області на зовнішніх ринках;
- децентралізація влади шляхом добровільного об'єднання територіальних громад;
- забезпечення інституційної та економічної спроможності об'єднаних територіальних громад;
- формування позитивного іміджу області, збільшення обсягу внутрішніх та зовнішніх інвестицій у розвиток економіки та соціальної сфери;
- розширення співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги з метою залучення технічної та фінансової допомоги для розвитку регіону;
- підвищення стійкості регіональної економіки за рахунок модернізації виробничих потужностей, впровадження сучасних технологій, розвиток внутрішнього споживання;
- підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки, розвиток інфраструктури аграрного ринку та формування самодостатнього

регіонального продовольчого ринку, розвиток соціальної інфраструктури сільських територій;

- створення сприятливих умов для подальшого розвитку малого та середнього підприємництва, розбудови інфраструктури підтримки бізнесу;
- реалізація ефективної регуляторної політики та створення якісної системи надання адміністративних послуг;
- сприяння впровадженню енергозберігаючих заходів та зниженню рівня енергоспоживання на об'єктах комунальної і бюджетної сфери та населенням, а також використанню альтернативних видів палива;
- диверсифікація джерел енергії та підвищення енергоефективності економіки та соціальної сфери;
- удосконалення освітньої галузі регіону, покращення умов навчання та виховання дітей, підвищення якості надання освітніх послуг;
- продовження реалізації реформи у сфері охорони здоров'я та забезпечення населення якісними послугами, вжиття додаткових заходів щодо подальшого покращання матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів області шляхом залучення різних джерел фінансування;
- розвиток фізичної культури та спорту, туристично-рекреаційної сфери;
- посилення військово-патріотичного виховання молоді, соціальний і правовий захист військовослужбовців, учасників антитерористичної операції та їх сімей, забезпечення публічності і прозорості діяльності місцевих органів влади;
- здійснення комплексу заходів із всесторонньої підтримки учасників АТО, демобілізованих осіб та осіб переселених із тимчасово окупованих територій та районів проведення антитерористичної операції до Тернопільської області.
- покращення стану навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- максимальне сприяння реалізації комплексних інвестиційних проектів.

План дій місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації Програми систематизовано у таблиці 2 Пріоритетні напрямки соціально-економічного та культурного розвитку області на 2016 рік та у таблиці 3 Основні заходи щодо виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку області на 2016 рік.

Перелік регіональних цільових програм, як складової фінансового забезпечення Програми систематизовано у таблиці 4 Перелік регіональних цільових програм, які діятимуть у 2016 році.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ НА 2016 РІК

РОЗВИТОК СФЕРИ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

У 2016 році розвиток реального сектору економіки буде забезпечуватись шляхом створення умов для структурно-інноваційних змін виробництва на основі модернізації та технічного переозброєння, підвищення конкурентоспроможності продукції.

Регіональна політика буде спрямована на зменшення ризиків та перетворення регіональних переваг у нові можливості для подальшого розвитку.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У 2016 році прогнозований обсяг реалізованої промислової продукції становитиме 13,7 млрд гривень, зокрема, зростання очікується у наступних галузях: харчова – на 12,0%, машинобудування – на 19,3%, текстильна – на 23,9%, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 0,3%, хімічній – на 39,0%.

Збільшення обсягу реалізації промислової продукції передбачається у 16 районах області, містах Тернопіль та Чортків.

Серед основних видів товарів продовольчої групи прогнозується збільшення виробництва м'яса і субпродуктів на 2 тис. тонн, молока обробленого рідкого на 112,6 тонн, сирів жирних на 50,4 тонн, борошна на 5,7 тис. тонн, хлібобулочних виробів на 305,6 тонн та круп на 13,3 тонн.

Також прогнозується збільшення обсягу виробництва вино-горілчаної продукції, а саме: пива на 62,5 тис. дал та горілчаних і коньячних виробів на 1,6 тис. дал.

Серед продуктів непродовольчої сфери заплановано зростання виробництва тканин бавовняних на 240 тис. кв. м, спирту етилового на 582,5 тис. дал, вапна на 0,9 тис. тонн, конструкцій збірних для цивільного будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю на 34,6 тис. куб. м., бетону товарного на 26,2 тис. тонн та піску, гальки, гравію та щебеню для будівництва на 665,2 тис. куб. м.

У 2016 році передбачено реалізацію низки інвестиційних проектів підприємств промисловості, спрямованих на модернізацію та виробництво інноваційної імпортозамінної продукції.

Так, заплановано будівництво фабрики по виробництву гофрокартонної тари та упаковки на ТзОВ “Христина”, відкриття нового підприємства (м'ясокомбінату) на базі ТОВ “Доброслав Тернопіль”, будівництво під'їзної колії, залізничних ваг, ремонт під'їзної дороги до ДП “Агроцент Єврохім-Україна”, реконструкція дробильно-сортувальної установки для збільшення випуску вапняків фракції 0-40 мм на ТзОВ “Підвисоцький завод будматеріалів”, реконструкція підприємства з влаштуванням зерноперевантажувального комплексу на ТОВ “Бучачагрохлібпром”, переобладнання лінії для виробництва нових видів твердопаливних котлів ТДВ “Астрон”,

придбання ротаційної печі для випічки хліба ТзОВ “Бучачхлібпром”, встановлення обладнання для переробки вологого зерна на ДП “Зарубинський спиртовий завод”, монтаж ліній з виготовлення електричних ламп на Збараській філії ПАТ “Іскра”, продовження будівництва цеху ВАТ “Козлівський цегельний завод”, розширення використання полімерних матеріалів ТОВ “Пластик – М”, встановлення обладнання для розкрою тканини та виготовлення чохлів на дивани та крісла на ТОВ “Об’єднана мода України”, встановлення лінії по виробництву макаронних виробів та модернізація лінії по виробництву напівфабрикатів на ПП “Пекарня “Адванс”, впровадження нової лінії із виробництва олії на ПП “Захід-Агроінвест”, оновлення матеріально-технічної бази ПАТ “Коржівський спеціалізований гірничо-дробарний кар’єр”, введення в експлуатацію горілчаного цеху ТДВ “Шустов Спирт”, впровадження лінії по виготовленню пустотних перемичок та тензодатчиків для точного дозування сипучих матеріалів на ПАТ “Березовицький комбінат “Будіндустрія”, створення двох ліній для пошиву робочого одягу на ТОВ “Сегеш-Україна”.

Протягом 2016 року прогнозується залучити у промисловий комплекс 450 млн гривень інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування.

Ппланується впровадження системи управління якості на 9 підприємствах Тернопільської області, а саме: ПрАТ “Галіція Дистилері”, ТОВ “Тервікнопласт”, Козлівському МПД ДП “Укрспирт”, ПП “Альма-Віта”, ТОВ “М’ясопродукт” ТОВ “Збараський КХП” ТОВ Пивоварня “Опілля” ТОВ “Благотрейд”, ФОП Очеретнюк В.В.

Вжиті заходи сприятимуть забезпеченню стабільного функціонування та розвитку промислового комплексу області, підвищенню конкурентних можливостей промислового виробництва та насиченню споживчого ринку високоякісними продуктами харчування власного виробництва.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

У 2016 році основним пріоритетом розвитку сільського господарства буде подальше стимулювання сільгосптоваровиробників щодо технічного та технологічного переоснащення галузі; продовження впровадження інвестиційних проектів щодо будівництва нових сучасних зерносховищ з енергозберігаючими технологіями зберігання зерна, будівництва та реконструкції тваринницьких комплексів із впровадженням інноваційних технологій виробництва молока; розвиток галузі садівництва та інфраструктури для збереження плодоягідної продукції; подальший розвиток аграрного ринку, створення сприятливих умов для розвитку сільськогосподарської кооперації з метою збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення її якості, зокрема і в господарствах населення.

Основними завданнями галузі визначено забезпечення продовольчої безпеки шляхом розвитку власного багатогалузевого агропромислового комплексу, створення умов для розширення сфери зайнятості на селі на основі стимулювання розвитку підприємництва, як у сільському господарстві, так і в несільськогосподарських видах діяльності, вихід готової сільськогосподарської продукції на ринки країн ЄС.

Валова продукція сільського господарства (у постійних цінах 2010 року) в 2016 році становитиме 8173,6 млн гривень, що на 0,1% більше показника 2015 року. Валова продукція сільського господарства на душу населення становитиме 7627,6 гривень.

За прогнозними розрахунками у всіх категоріях господарств у 2016 році валовий збір зернових складе 2197,8 тис. тонн (на рівні 2015 року). Валовий збір цукрових буряків складе – 669,3 тис. тонн, картоплі – 1175,1 тис. тонн (+ 26,7%), овочів – 255,4 тис. тонн, що на рівні минулого року.

Виробництво молока прогнозується на рівні 462,7 тис. тонн, що на 2,4 тис. (+0,5%) тонн більше 2015 року, м'яса - 80,7 тис. тонн (+0,6% до 2015 року), яєць – 501,4 млн штук (+2,3%).

Стабілізації ситуації у тваринницькій галузі сприятиме впровадження проектів у галузі молочного скотарства. В 2016 році буде проведено реконструкцію молочного комплексу та доїльного залу на 1200 голів корів у ПАП “Агропродсервіс” с. Теофіпілка Козівського району. А також, розширення потужностей молочного комплексу в ТОВ “Україна” с. Скорики Підволочиського району на 230 голів корів.

В свинарстві прогнозується забезпечення збільшення реалізації м'яса свиней шляхом нарощування поголів'я в с. Старе місто Підгаєцького району ПАП “Агропродсервіс” на 20 тис. голів реалізації в рік.

А також у птахівництві, в с. В.Гаї Тернопільського району ПАТ “Птахофабрика Тернопільська” буде продовжено будівництво пташників на 360 тис. голів курей-несучок та будівництво заводу по переробці яєць в рідкі яєчні продукти.

В 2016 році очікується введення потужностей зернових елеваторів:

- будівництво другої черги зернового елеватора місткістю 100 тис. тонн та комбікормового заводу потужністю 10 тонн/годину Групою компаній “Укрлендфармінг” у с. Острів Тернопільського району;

- завершення будівництва елеватора АФ “Горинь” місткістю 37 тис. тонн в с. Борсуки Лановецького району.

Виконання вищезазначених заходів дасть можливість досягти всіх прогнозних показників 2016 року.

ДОРОЖНЯ ІНФРАСТРУКТУРА, ТРАНСПОРТ ТА ЗВ'ЯЗОК

У 2016 році в області вживатимуться заходи щодо забезпечення експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування; створення умов для безперервного та безпечного руху автотранспорту загального користування; виконання основних заходів з безпеки дорожнього руху (встановлення та заміна дорожніх знаків, аварійний ремонт бар'єрного огороження, обслуговування та ремонт зовнішнього освітлення, відновлення дорожньої розмітки); створення умов для розвитку рівної та добросовісної конкуренції у сфері послуг пасажирських автоперевезень; забезпечення в повному обсязі потреби господарського комплексу в перевезеннях вантажів та інших транспортних послуг, розвитку транзитних перевезень територією області; оптимізація маршрутної мережі загального користування.

Важливим напрямком реформування транспортної інфраструктури є диверсифікація її розвитку з урахуванням формування розгалуженої мережі інфраструктурних об'єктів з метою оптимального використання транспортних та вулично-шляхових можливостей області та задоволення потреб мешканців та гостей Тернопільщини.

В результаті вжитих заходів обсяги перевезення вантажів усіма видами транспорту становитимуть 7583,3 тис. тонн, що на 0,1% більше показника 2015 року; зокрема залізничним – 4676,2 тис. тонн, що відповідатиме показнику 2015 року.

Підготовлено проект програми з організації цифрового телерадіомовлення в Тернопільській області на 2016-2017 роки, в рамках якої впроваджуватиметься в області цифрове телерадіомовлення та буде створена відповідна інфраструктура для забезпечення покриття території області сигналами телерадіомовлення, в тому числі планується здійснити будівництво радіорелейної лінії Чортків-Борщів-Заліщики, а також радіотелевізійної станції в м. Борщів.

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

У бюджетній сфері області в 2016 році планується здійснити комплекс технічних заходів, спрямованих на відновлення та приведення теплотехнічних характеристик у відповідність із сучасними вимогами, нормами і стандартами, зменшення втрат енергоресурсів та води. Провести модернізацію систем тепло- та водопостачання підприємств житлово-комунального господарства (встановлено перетворювачі частоти на насосному обладнанні, попередньо ізольовані труби з пінополіуретановим покриттям, реконструйовано свердловини водопостачання, замінено зношене електрообладнання насосних станцій).

Основними напрямками впровадження енергоефективних заходів спрямованих на скорочення споживання природного газу у 2016 році в області буде: переведення котелень, що обслуговують об'єкти соціальної сфери на використання альтернативних видів палива, електричну енергію та продовження проведення санації житлових будинків, об'єктів соціальної сфери та будівель установ.

Зокрема, в бюджетній сфері області планується перевести на альтернативні види палива 40 котелень. Фінансування з переведення котельного обладнання буде проведено з місцевих бюджетів та за рахунок залучених коштів не бюджетних джерел, що дозволить скоротити споживання природного газу на 13% до споживання бюджетними установами у базовому 2015 році.

В рамках “Національного тижня енергозбереження” планується провести рекламну кампанію щодо ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів і альтернативних джерел енергії та круглі столи на тему “Проблеми розвитку альтернативних та відновлювальних джерел енергії: економічний аспект” та науково-практичний семінар “Енергоефективність та енергозбереження. Напрямки та перспективи”.

КАПІТАЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку регіону потребує мобілізації всіх існуючих ресурсів для залучення, як внутрішніх так і іноземних інвестицій в економіку регіону.

За прогнозними розрахунками у 2016 році передбачається залучити в економіку області 3,2 млрд гривень капітальних інвестицій, що на 6,7% більше проти очікуваного за 2015 рік.

На спорудження житлових будинків прогнозується спрямувати 1 млрд гривень капітальних інвестицій, що становить 105,7% до очікуваного виконання за 2015 рік.

Прогнозується реалізувати низку проектів регіонального розвитку за рахунок залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку, субвенції спрямованої на розвиток окремих територій та розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад.

Ситуація на міжнародному ринку інвестиційних капіталів вимагає від місцевих органів державної влади посилення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, міжнародними та європейськими банками, інвестиційними фондами, налагодження постійного діалогу з вітчизняними та іноземними інвесторами. Тому, у 2016 році забезпечуватиметься конструктивна співпраця з зазначеними інституціями задля нарощення обсягів інвестування.

Очікується, що в 2016 році подальша інтеграція товаровиробників області до європейського ринку завдяки покращенню інвестиційного клімату та реалізація вищезгаданих проектів сприятиме зупинці відтоку прямих іноземних інвестицій та незначному збільшенню показника до 53,0 млн дол. США та в розрахунку на одну особу складе 49,8 дол. США.

У 2016 році планується реалізація комплексу заходів спрямованих на забезпечення формування оптимального балансу зовнішньоторговельних операцій за рахунок нарощування обсягів експорту високотехнологічної продукції, науково-технічних розробок, робіт і послуг та активного пошуку нових ринків збуту, нарощування обсягів конкурентоспроможної експортоорієнтованої продукції, вивчення та застосування світового досвіду для підвищення конкурентоспроможності економіки області.

За прогнозними даними у 2016 році обсяг виконаних будівельних робіт становитиме 1 млрд гривень, що на 5,7% більше, ніж у 2015 році. За рахунок всіх джерел фінансування всіма суб'єктами господарювання передбачається ввести в експлуатацію 225 тис. кв. метрів загальної площі житла, що становитиме майже 102% до очікуваного показника 2015 року.

Фінансування будівництва житла громадянам, які потребують соціального захисту з боку держави, передбачається здійснювати за рахунок державного та місцевого бюджетів, а соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури – за рахунок місцевих бюджетів та кооперування коштів учасників будівництва відповідно до встановлених норм відрахування.

Основну увагу буде зосереджено на зростанні обсягів будівництва багатоквартирних житлових будинків, що забезпечить зростання обсягів інвестицій у житлове будівництво.

В області продовжуватиме реалізація цільової програми будівництва (придбання) доступного житла в Тернопільській області на 2010-2017 роки, яка є пріоритетною для соціально-економічного та культурного розвитку області.

Зростання житлового будівництва в області буде здійснюватися за рахунок активізації будівельних робіт шляхом залучення кредитних та інвестиційних ресурсів у будівництво багатоквартирних житлових будинків, завершення будівництва об'єктів з високим ступенем будівельної готовності, будівництва об'єктів, фінансування яких здійснюється за рахунок державних капітальних видатків, що дасть змогу прогнозувати ріст будівельних робіт області у 2016 році.

Для підвищення ефективності реалізації регіональної політики розвитку будівельного комплексу у 2016 році планується будівництво нових та реконструкція існуючих потужностей підприємств різних галузей економіки; підтримка впровадження інвестиційних проектів на підприємствах області; створення умов для розвитку будівництва житла та завершення будівництва об'єктів соціально-культурного та житлово-комунального призначення з високим ступенем будівельної готовності шляхом спрямування коштів державного та місцевих бюджетів.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

З метою нарощування експорту продукції суб'єктами господарювання області, подальшої диверсифікації ринків збуту на європейські ринки в умовах впровадження зони вільної торгівлі, а також ринки Китаю, Африки, Близького сходу, Ірану заходи виконавчої влади будуть сконцентровані на розвитку інституційної структури підтримки експорту та впровадженні всіх можливих механізмів й інструментів його стимулювання та підтримки.

Впродовж 2016 року планується реалізація інвестиційного проекту ТОВ "СЕ Борднетце – Україна" "Виготовлення електромереж для автомобілів".

Крім того, опрацьовується можливість будівництва заводу з виробництва комплектуючих для автомобільних електричних систем компанією "Sumitomo Electric Wiring Systems (Europe) Ltd".

У рамках реалізації програми особлива увага буде спрямована на активізацію роботи у напрямку розвитку вже існуючих та налагодження нових міжрегіональних зв'язків регіону, а також формування позитивного міжнародного іміджу області; нарощування обсягу експорту області на зовнішніх ринках та створення умов для активації зовнішньоекономічної діяльності; забезпечення реалізації євроінтеграційної політики України в області; промоція товарів і послуг, виробниками яких є підприємства області, на зовнішньому ринку, у т. ч. через залучення торговельно-економічних відділів при Посольствах України за кордоном, представлення продукції на регіональних, національних та міжнародних виставках, економічних форумах; використання Інтернет-каналів і медіа-ресурсів тощо.

У результаті вжитих заходів обсяги експорту товарів прогноуються на рівні 379,0 млн дол. США, що становитиме 103,5% до попереднього року,

обсяги імпорту на рівні 292,0 млн дол. США, що становитиме – 100,0% до попереднього року.

У 2016 році внаслідок ведення в експлуатацію нових елеваторних комплексів очікується збільшення експортних поставок зернових культур до країн Північної Африки, зокрема Лівії, Єгипту, Марокко, а також країн Близького і Середнього Сходу.

Прогнозується збереження темпів росту експорту зернових культур на рівні 5%, електричних машин і устаткування – 2,0%, м'яса та харчових субпродуктів – на 5%.

НАЛАГОДЖЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА З МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Враховуючи те, що міжнародне міжрегіональне співробітництво є винятково ефективним напрямком інтеграції та важливим чинником економічного розвитку, впродовж 2016 року триватиме робота щодо розширення географії співробітництва області з регіонами іноземних держав: Республіки Польща, Литовської Республіки, Чеської Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Канади, Австралії, Хорватії.

У 2016 році планується укладення угод про міжрегіональне співробітництво Тернопільської області з Люблінським та Любуським воєводствами Республіки Польща, Радою регіонального розвитку Тауразького повіту Республіки Литва, Бродсько-Посавською жупанією Хорватії. Підготовлено проект плану дій на 2016 рік до Угоди про співпрацю з Підкарпатським воєводством, яким передбачено проведення та участь у форумах, пошуку партнерів для спільної розробки та реалізації проєктів транскордонного співробітництва, розширення співробітництва між локальними одиницями області та воєводства, проведення та участь у циклі тренінгів з розробки інвестиційних проєктів, організація та проведення тренінгів, семінарів для громадських організацій з питань проєктної діяльності. Очікується реалізація проєкту “Сильна влада - ефективна демократія. Розвиток ідеї самоврядування в українських адміністраціях” в рамках програми “RITA – трансформації в регіоні”. Заявку на партнерську участь подано у другій половині 2015 року.

Європейським Союзом введено в дію новий фінансовий Інструмент Сусідства та Партнерства 2014-2020. У 2016 році очікується перший конкурс з відбору проєктів нової операційної програми “Україна-Польща-Білорусь 2014-2020”.

Співпрацю з міжнародними та вітчизняними експертами у сфері проєктного менеджменту буде продовжено у 2016 році. Досягнуто домовленостей з Генеральним консульством Республіки Польща в Луцьку щодо партнерської участі Тернопільської облдержадміністрації в проєкті “Школа інструкторів – навчальні семінари у сфері проєктного менеджменту Євросоюз – Україна”. Тернопільська облдержадміністрація братиме участь в організації інформаційних заходів, підтримки всіх видів діяльності протягом

періоду підготовки та імплементації проекту.

З метою залучення технічної та фінансової допомоги для розвитку області, зокрема об'єднаних територіальних громад, у 2016 році планується розширення співпраці з міжнародними фінансовими інституціями щодо проектів міжнародної технічної допомоги.

Протягом 2016 року у рамках третьої фази Проекту ЄС/ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду” (далі – Проект МРГ) буде продовжуватись реалізація 18 мікропроектів, в тому числі 4 проекти економічного напрямку.

Реалізація третьої фази Проекту сприятиме соціально-економічному розвитку шляхом зміцнення спільного управління та заохочення громадських ініціатив області, дозволить відновити або ввести в дію об'єктів місцевої інфраструктури відповідно до пріоритетів фінансування у галузі охорони здоров'я, енергозбереження, охорони навколишнього середовища, комунального водопостачання, а також, запровадити систему ефективного управління, моніторингу, експлуатації та технічного обслуговування для всіх об'єктів місцевої інфраструктури, введених в дію в рамках проекту.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Забезпечення стабільного функціонування житлово-комунального господарства області, задоволення потреб споживачів у житлово-комунальних послугах належної якості, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, що пов'язані з функціонуванням систем життєзабезпечення населених пунктів області та зменшення техногенного впливу галузі на навколишнє середовище здійснюватиметься шляхом впровадження енергозберігаючих заходів в житлово-комунальному господарстві, модернізації комунальної теплоенергетики області; скорочення споживання підприємствами галузі енергетичних та матеріальних ресурсів для виробництва комунальних послуг, проведення модернізації та переоснащення житлово-комунального господарства; продовження роботи щодо оснащення житлових будинків приладами обліку; скорочення понаднормових витрат води та теплової енергії в мережах; підвищення рівня комфортності дорожнього руху та рівня благоустрою у населених пунктах області; розвитку конкурентного середовища на ринку послуг з управління та утримання будинків, споруд, прибудинкових територій; продовження роботи щодо реалізації програми кредитування населення з метою впровадження енергоефективних заходів у житлових будинках.

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ

З метою активізації підприємницької діяльності у 2016 році здійснюватимуться заходи з дерегуляції, в тому числі в частині усунення адміністративних бар'єрів, спрощення адміністративно-дозвільних процедур та створення сприятливих умов для розвитку підприємництва; вивчення можливостей розширення механізмів фінансово-кредитної та інвестиційної

підтримки суб'єктів підприємництва, у тому числі за рахунок міжнародної технічної допомоги; створення робочих місць.

Робота органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у 2016 році буде спрямована на забезпечення та вдосконалення процедури надання адміністративних послуг, в тому числі у сфері реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, речових прав на нерухоме майно; покращення якості надання адміністративних послуг, забезпечення оперативності, доступності та зручності для суб'єктів звернень; забезпечення належних умов у центрах, скорочення часу та витрат населення для отримання адміністративних послуг, надання послуг в електронному виді.

У результаті реалізації даних заходів у 2016 році очікується тенденція зростання загальної кількості малих підприємств та фізичних осіб-підприємців, які діятимуть в області.

Так, кількість малих підприємств збільшиться на 2% до 5100 одиниць, що в свою чергу дасть можливість збільшити кількість діючих малих підприємств на 10 тис. населення до 48 одиниць. Кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців збільшиться на 6,9% і становитиме 45 тис. підприємців. Чисельність працюючих у бізнесових структурах збільшиться на 3,3% і складатиме 31,5 тис. осіб. За рахунок малого підприємництва передбачається створити 5,9 тис. робочих місць.

Прогнозується також зростання надходжень до бюджетів від діяльності підприємницьких структур на 8,2% більше, ніж у 2015 році.

У 2016 році заплановано збільшення обсягів реалізації продукції в сфері торгівлі і надання послуг, а саме: обороту роздрібною торгівлі - на 7,5% до 21,8 млрд гривень; обсягу реалізованих послуг на 5,2% до 3,42 млрд гривень.

Зростання обсягів роздрібного товарообороту передбачено за рахунок легалізації роздрібного товарообігу, відкриття нових торговельних закладів, зокрема в сільській місцевості, впровадження прогресивних методів торгівлі, підвищення якості торговельного обслуговування населення.

Зростання обсягів надання послуг планується за рахунок розширення мережі підприємств сфери надання послуг, залучення суб'єктів підприємницької діяльності побутової сфери до виїзного обслуговування мешканців у населених пунктах, в яких відсутні стаціонарні пункти обслуговування, підвищення якості побутового обслуговування населення.

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТА ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Одним із основних чинників, який матиме визначальний вплив на формування дохідної частини бюджетів у 2016 році є перехід 13 великих платників податків області на облік у спеціалізовані податкові інспекції по обслуговуванню великих платників податків у відповідності до п.64.7 ст.64 Податкового Кодексу, що передбачає зарахування платежів до державного бюджету на казначейські рахунки територіального органу за місцем розташування СДПІ по ОВПП. Даними платниками у 2015 році забезпечено 48,8% загальної суми надходжень до державного бюджету, в тому числі понад 70% податку на прибуток, що матиме визначальний вплив на зменшення

доходів обласного бюджету в частині недопоступлень відрахувань 10% податку на прибуток підприємств (крім державної форми власності), розрахункові втрати 34,2 млн гривень. В цілому зменшення надходжень до державного бюджету внаслідок переходу 13 великих платників податків області на обслуговування у спеціалізований контролюючий орган за межами регіону становитимуть близько 817 млн гривень, в тому числі ПДВ – 515,9 млн гривень, податку на прибуток – 274 млн гривень, акцизного податку – 26,5 млн гривень.

Крім того, місцевий бюджет недоотримує податку на прибуток в сумі 34,2 млн гривень.

Формування дохідної частини бюджетів у 2016 році проходитиме в умовах нового механізму справляння податку на прибуток, який передбачає обчислення податку виходячи з фінансового результату господарської діяльності, визначеного по бухгалтерському обліку та відкорегованому, лише на 4 податкові різниці. Крім цього, платниками щомісячних авансових внесків з 01.06.2016 року будуть підприємства з річним доходом більше 20 млн гривень (до цього часу критерій був на рівні 10 млн гривень), внаслідок чого прогноуються втрати податку 13,5 млн гривень, в тому числі до місцевих бюджетів 1,4 млн гривень.

З врахуванням вищевказаних основних чинників прогнозна сума надходжень до державного бюджету від платників області у 2016 році становитиме 831,7 млн гривень, що на 825,6 млн гривень або майже вдвічі менше очікуваного показника за 2015 рік (1657,3 млн гривень).

Прогнозні надходження доходів області на 2016 рік складуть до місцевих бюджетів – 1768,3 млн гривень, що на 2% більше очікуваних надходжень 2015 року (на рівні прогнозного росту обсягу валового регіонального продукту по області).

Прогнозний обсяг видатків місцевих бюджетів на 2016 рік, визначений відповідно до розрахункових показників доходів та трансфертів з державного бюджету, становить 8493,4 млн гривень.

У 2016 році прогноуються незначні надходження від митних процедур.

Основними причинами прогнозованого зменшення надходжень є: відміна сплати додаткового імпортного збору; у порівнянні до минулого року відбувається зниження обсягів оподаткованого імпорту як за ваговими характеристиками (на 6,8%, або на 6,5 тис. тон), так і за вартісними (на 30,3%, або на 45,2 млн. дол. США).

Прогноується у 2016 році отримати позитивний фінансовий результат суб'єктами господарювання на суму 1,7 млрд гривень, як за рахунок збільшення на 406,6 млн гривень (на 11,9%) прибутковості прибутковими підприємствами, в тому числі у промисловості на 58,4 млн гривень або на 14,2% та будівництві – на 5,0 млн гривень або на 16,3%, так і зниження збитків збитковими підприємствами на 139,7 млн гривень або на 6,2%. Позитивний фінансовий результат заплановано підприємствами галузі промисловості (59,8 млн гривень), сільського господарства (545,2 млн гривень), будівництва (32,2 млн гривень).

На 2016 рік заплановано зменшення збитків у розрізі основних галузей,

а саме: у промисловості – на 77,8 млн гривень або на 15,9%, у сільському господарстві – на 78,5 млн гривень або на 12,8%, у будівництві – на 1,3 млн гривень або на 27,1%.

НАСЕЛЕННЯ, ЗАРОБІТНА ПЛАТА ТА РИНОК ПРАЦІ

Основним завданням у частині зайнятості населення в 2016 році є досягнення професійно-кваліфікаційної збалансованості попиту і пропозиції робочої сили, забезпечення ефективної зайнятості населення, недопущення зростання безробіття.

За прогнозними даними у 2016 році, які ґрунтуються на проведеному аналізі статистичних даних минулих років та сучасної демографічної ситуації в державі та області середньорічна чисельність наявного населення складатиме 1065,7 тис. осіб, прогнозується збільшення фонду оплати праці штатних працівників на 12% до 6241,7 млн гривень.

За рахунок впровадження заходів щодо легалізації трудових відносин, підвищення продуктивності праці та мінімальних соціальних стандартів в 2016 році очікується зростання середньомісячної заробітної плати на 12,4%, в результаті її розмір становитиме 3365 гривень на одного штатного працівника.

Чисельність економічно-активного населення працездатного віку у 2016 році буде стабільною і становитиме 452,0 тис. осіб, а працівників у віці 15-70 років, зайнятих економічною діяльністю, залишиться на рівні 2015 року та складе 400,0 тис. осіб.

З метою підвищення зайнятості населення у всіх сферах економічної діяльності проводитимуться заходи для збереження діючих та створення нових робочих місць, виробничих потужностей, кваліфікованих кадрів, соціальних гарантій працівників; сприяння щодо підвищення рівня оплати праці, орієнтації контрольних органів на недопустимість оплати праці в “конвертах” та нижче мінімального розміру, активізації роботи з детінізації економіки і її результативності, соціальної відповідальності бізнесових структур; легалізації трудових мігрантів за кордоном та стимулювання вкладання зароблених коштів в економіку України.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

Важливим аспектом соціальної політики визначено підвищення ефективності програм соціальної допомоги, посилення їх адресної спрямованості на підтримку вразливих верств населення, впровадження заходів щодо соціальної адаптації сімей та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, залучення інститутів громадянського суспільства до процесу надання соціальних послуг населенню, популяризація розвитку соціального підприємництва для забезпечення статутної діяльності громадських організацій інвалідів і ветеранів війни.

Так, відповідно до діючої обласної комплексної програми соціальної підтримки малозахищених верств населення “Турбота” на 2016 рік для забезпечення статутної діяльності 8 громадських організацій інвалідів

обласного підпорядкування, які в установленому порядку надали документи, передбачено 100 тис. гривень. Крім того, для надання матеріальної допомоги інвалідам та малозахищеним верствам населення області спрямовано 120 тис. гривень.

З метою реалізації заходів обласної програми “Ветеран” у 2016 році для підтримки статутної діяльності 15 громадських організацій ветеранів обласного підпорядкування планується виділити 270 тис. гривень, а також 140 тис. гривень для надання матеріальної допомоги ветеранам війни та праці, людям похилого віку.

Для належної підтримки матеріального стану і соціального захисту незахищених верств населення області у 2016 році вживатиметься комплекс заходів, спрямованих на:

- забезпечення трудового влаштування осіб, які частково втратили працездатність, та пов’язаного з ним виробничого навчання і перекваліфікації в професійних школах;

- створення умов для дітей-інвалідів щодо реалізації їх потенційних можливостей в усіх сферах суспільного життя;

- забезпечення співпраці та взаємодії суб’єктів соціальної роботи із сім’ями та особами, які опинилися у складних життєвих ситуаціях, охоплення соціальним обслуговуванням 50 тисяч одиноких непрацездатних громадян, інвалідів;

- забезпечення соціальних гарантій членам сімей осіб, які загинули в ході проведення антитерористичної операції в східних областях України, та сімей Героїв Небесної Сотні;

- щорічне оздоровлення 130 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

- забезпечення проживання 1 374 одиноких непрацездатних громадян, інвалідів в установах та закладах системи соціального захисту населення області.

ОХОРОНА ЗДОРОВ’Я

Модернізація системи охорони здоров’я у 2016 році дозволить підвищити якість та доступність медичної допомоги на всіх рівнях, насамперед, первинної медико-санітарної допомоги за рахунок сімейної медицини.

Пріоритетними напрямками розвитку системи охорони здоров’я у 2016 році визначено наступні: поповнення обласних лікувальних закладів сучасною діагностичною апаратурою; подальше фінансування реконструкції перинатального центру “Мати і дитина” за кошти державного бюджету; освоєння нових методик та впровадження лабораторного обладнання у відповідності до змін технологій на виробництві та в сфері обслуговування; продовження створення умов роботи сімейного лікаря, забезпечення закладів сімейної медицини сучасним діагностичним обладнанням, транспортом та житлом; підвищення ефективності заходів з профілактики, своєчасного виявлення та лікування онкологічних захворювань, створення умов для продовження та поліпшення якості життя онкологічних хворих шляхом

удосконалення методів діагностики та профілактики; поліпшення репродуктивного здоров'я населення.

Крім того, в області планується створити 4 лікарні інтенсивного лікування (далі – ЛІЛ), дві – на базі міських лікарень м. Тернопіль та дві на базі Чортківської та Кременецької центральних районних комунальних лікарень.

Заплановано створити 15 лікарень планового лікування в районах на базі центральних районних лікарень з обслуговуванням від 20 до 70 тис. населення з радіусом обслуговування 87 км; 2 консультативно-діагностичні центри на базі міської комунальної лікарні швидкої допомоги та міської дитячої лікарні, які обслуговують 35-45 тис. населення з радіусом обслуговування 20 км. Завершення реорганізації лікарень планового лікування планується до 2020 року.

В районах області планується створення 10 лікарень відновного лікування на базі районних комунальних лікарень. Лікарні охоплюватимуть реабілітаційною допомогою все населення області, з них 3 лікарні до 2020 року будуть реорганізовані в амбулаторії сімейної медицини та 2 лікарні в хоспіси.

На базі існуючих малопотужних лікарень планується розгорнути 4 хоспіси (Плотичівська протитуберкульозна лікарня, Чортківський шкірно-венерологічний диспансер, Мельнице-Подільська та Золотниківська районні лікарні) з охопленням населення міста Тернополя і жителів відповідних районів.

Оптимізація мережі та модернізація структури первинної та вторинної медичної допомоги дозволить підвищити якість та доступність кваліфікованої медичної допомоги, поліпшення стану здоров'я жителів області та зростання тривалості їхнього життя.

ОСВІТА І НАУКА

Освіта є базовою галуззю для переходу до інноваційної моделі розвитку економіки. Сучасна економіка, ринок праці потребують нової якісної освіти і професійної підготовки. Реалізація завдань, що стоять перед освітянською галуззю області забезпечуватиметься шляхом впровадження заходів щодо поліпшення концентрації наявних організаційних, інформаційних та фінансових ресурсів, спрямованих на збереження та розвиток мережі навчальних закладів, їх матеріально-технічне та кадрове забезпечення.

Підвищення якісного рівня освіти буде спрямоване на забезпечення економічного зростання регіону та розв'язання соціальних потреб населення, подальше навчання і розвиток особистості.

У 2016 році планується максимальне охоплення дошкільною освітою дітей старшого дошкільного віку – п'ятиліток. Органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування вживатимуться заходи щодо розбудови мережі дошкільних навчальних закладів, створення навчально-виховних комплексів, що сприятиме підвищенню рівня охоплення дітей відповідного віку дошкільною освітою.

У загальній середній освіті планується: забезпечення реалізації комплексу заходів, спрямованих на перехід загальноосвітніх навчальних

закладів на профільне навчання у старшій школі; створення умов для рівного доступу до якісної освіти, насамперед учням, які проживають у сільській місцевості, в тому числі шляхом виконання Програми “Шкільний автобус”; організація гарячого безкоштовного харчування учнів 1-4 класів соціально незахищених категорій; розширення мережі гуртків і факультативів на базі загальноосвітніх закладів у сільській місцевості з метою створення умов для самореалізації талановитих учнів, професійної орієнтації школярів; забезпечення моніторингу якості освіти та проведення зовнішнього незалежного тестування випускників загальноосвітніх шкіл; визначення квот прийому сільської молоді та видача цільових направлень на навчання у вищі навчальні заклади; встановлення сучасного обладнання у навчальних закладах I-III ступенів та забезпечення комп’ютерною технікою загальноосвітніх шкіл I-II ступенів.

У професійно-технічній освіті планується: виконання обласної програми підготовки кваліфікованих робітників; здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації незайнятого населення; оновлення матеріально-технічної бази; виконання державного замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та його фінансування.

У вищій освіті заплановано: поліпшення якості підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників і забезпечення ними навчальних закладів.

Вищі навчальні заклади області продовжуватимуть здійснювати конкретні заходи з модернізації мережі, створення освітніх округів відповідно до соціально-економічних і культурно-освітніх потреб населення, наявної матеріально-технічної, науково-методичної бази, кадрового потенціалу та економічної доцільності; для стимулювання співробітництва між навчальними закладами, науково-дослідними установами і підприємствами регіону; щодо сприяння організації та проведенню у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації молодіжних інвестиційних форумів, ярмарків ідей із залученням потенційних інвесторів. Одночасно заплановано перегляд структури напрямів підготовки та спеціальностей у вищих навчальних закладах області відповідно до потреб регіонального ринку праці та залучення до цього процесу громадськості та відповідних державних органів.

У 2016 році буде здійснюватись ряд заходів, спрямованих на поглиблення співпраці між навчальними закладами та науково-дослідними установами, в тому числі інших держав, з питань пошуку та впровадження освітніх інновацій, результатів науково-дослідної діяльності, реалізацію наукових проектів у галузі інформаційних технологій, екології, енергозбереження, що сприятиме впровадженню інноваційних наукомістких розробок у виробництво, проведенню діагностичної оцінки стану та рівня інноваційного розвитку системи освіти в області та забезпеченню фінансово-економічних, матеріально-технічних умов для створення і розвитку на базі вищих навчальних закладів області інноваційних структур (інноваційних бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів тощо).

Одним із пріоритетних напрямів роботи обласної державної адміністрації продовжує залишатись соціально-правовий захист дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, захист їх прав та законних інтересів, створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї шляхом їх усиновлення, влаштування під опіку та піклування, створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу.

КУЛЬТУРА

У 2016 році основним пріоритетом розвитку культури буде збереження та розвиток культурного надбання як ресурсу теперішніх і майбутніх поколінь; впровадження творчих проєктів, естетичне виховання дітей та молоді, відродження та популяризація традиційної народної культури, розвиток та забезпечення міжрегіонального культурного співробітництва.

Основними завданнями галузі визначено забезпечення безперешкодного творчого розвитку, доступу до культурних цінностей та збереження культурної спадщини шляхом поліпшення матеріально-технічної бази клубних закладів та бібліотек; забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини області для вільного доступу та ознайомлення з ними широких верств населення; продовження роботи щодо інформаційних технологій у закладах культури та мистецтва області для задоволення інтелектуальних та духовних потреб населення; формування мережі історико-культурних пам'яток архітектури.

Також будуть реалізовані заходи щодо збільшення кількості та різноманітності культурно-мистецьких заходів, що сприятиме інтеграції області у світовий культурний простір, розвитку міжнародних культурних зв'язків, формуванню привабливого іміджу Тернопільщини та її культури у світі, що дасть можливість підвищити духовне, естетичне та патріотичне виховання молоді.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ, ПІДТРИМКА МОЛОДІ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ

В області головними завданнями з реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту є забезпечення фізичного розвитку, поліпшення стану здоров'я населення, пропагування ведення здорового способу життя, забезпечення розвитку олімпійських, параолімпійських, дефлімпійських та неолімпійських видів спорту. Розвиток фізичної культури і спорту характеризується стабільністю основних показників.

Протягом 2016 року буде надано сприяння: у розвитку пріоритетних видів спорту та забезпечення підготовки спортсменів, які входять до складу національних збірних команд України, до участі у чемпіонатах Європи, світу та Олімпійських іграх; покращенні роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл шляхом здійснення поступової модернізації їх матеріально-технічної бази, облаштуванні необхідним обладнанням та інвентарем, підтримці місцевих осередків всеукраїнських громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

У 2016 році планується здійснення заходів, пов'язаних із поточним ремонтом спортивних споруд різних типів в районах і містах області, в тому числі веслувального каналу; забезпечення розширення мережі спортивних секцій, оздоровчих груп для різних вікових категорій населення, у тому числі в сільській місцевості.

Покращення матеріально-технічної бази спортивних закладів дозволить збільшити кількість населення, залученого до фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, в тому числі учнівської та студентської молоді.

Вжиті заходи сприятимуть заняттю фізичною культурою і спортом не менше 13% мешканців області; у спортивних відділеннях дитячо-юнацьких спортивних школах – 10% дітей шкільного віку.

В рамках організації оздоровлення та відпочинку дітей області протягом 2016 року заплановано охопити оздоровленням та відпочинком понад 60 тис. дітей, що становить 50,3% від їх загальної кількості, в тому числі планується оздоровити 10% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, батьки яких є учасниками АТО, а також 70% дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей області. Окрім того заплановано протягом 2016 року відправити дітей на відпочинок за кордон, батьки яких є учасниками АТО.

З метою підтримки багатодітних та малозабезпечених сімей областей, а також сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах заплановано проведення наступних заходів у 2016 році.

- проведення 11-ої Всеукраїнської благодійної акції “Серце до серця”. За рахунок коштів, зібраних під час даної акції планується закупити медичне обладнання для Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні;

- для 40 багатодітних, малозабезпечених та сімей учасників АТО буде закуплено побутову техніку, продуктові набори тощо;

- у травні 2016 року заплановано проведення Дня матері для матерів, чії сини загинули під час здійснення АТО або Революції Гідності;

- під час новорічно-різдвяних свят благодійними акціями буде охоплено понад 1000 дітей, що належать до пільгових категорій;

- у 2016 році заплановано відкриття центру матері і дитини, для допомоги жінками, які опинились у складних життєвих обставинах.

Крім того, у 2016 році заплановано створення стаціонарно місця для проведення наметових таборів молодіжними громадськими організаціями.

ТУРИЗМ ТА РЕКРЕАЦІЯ

Основними напрямками діяльності, на які у 2016 році спрямовуватимуться зусилля у сфері розвитку туристично-рекреаційної галузі області, є: формування комплексних туристичних продуктів у пріоритетних для області видах туризму (релігійний, пригодницький, культурно-пізнавальний тощо) для внутрішніх та іноземних туристів; розробка туристичного бренду області; представлення туристичних продуктів Тернопільщини на міжнародних, всеукраїнських та регіональних спеціалізованих виставкових заходах; організації прес та інфо турів для всеукраїнських, іноземних ЗМІ, представників бізнесу; ремонт доріг та під'їзних шляхів до популярних

туристичних об'єктів області (згідно із переліком, підготовленим і переданим Службі автомобільних доріг в області); створення сучасної дорожньої інфраструктури на основних туристичних маршрутах, облаштування місць для стоянок і короткочасних зупинок туристично-екскурсійних автобусів, автотуристів; здійснення робіт із знакування туристичних шляхів популярних в області видів туризму; супровід та наповнення туристичного сайту "TERNOPIL'YA", та однойменної сторінки у соціальних мережах; сприяння створенню туристично-інформаційних центрів у малих містах області.

З цією метою планується сприяти налагодженню співпраці щодо реалізації регіональних, міжнародних туристичних проектів, брати участь у підготовці проектних ідей для громад щодо залучення інвестицій у туристичну індустрію області. А також провести Всеукраїнський туристичний форум "Тернопілля – туристичне диво України", промотур для представників закордонних ЗМІ, серію прес-турів для всеукраїнських ЗМІ, відкриття туристичного сезону в рамках проведення Західноукраїнської туристичної виставки-фестивалю, більше 20 різного рівня організаційних заходів – семінарів, круглих столів, нарад тощо.

Крім того, вжиті заходи сприятимуть покращенню рівня збереження унікальних природних та історико-культурних ресурсів, збереженню позитивного туристичного іміджу Тернопільщини на туристичному ринку, збільшенню в'їзного туристичного потоку та частки очікуваних доходів від сфери туризму.

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

З метою забезпечення екологічно безпечного навколишнього природного середовища для життя та здоров'я населення області, запровадження еколого-економічного принципу природокористування у 2016 році продовжуватиметься реалізація заходів державних і регіональних програм щодо поліпшення екологічної ситуації в області, зокрема, стосовно завершення робіт з очищення регіону від залишків непридатних та заборонених до використання пестицидів та агрохімікатів; збільшення площі природно-заповідного фонду області; створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами;

Крім того, здійснюватиметься: контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог, передбачених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря; проведення комплексу заходів щодо формування екологічної мережі області, створення реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення; вибір земельної ділянки та будівництво паспортизованого полігону ТПВ, а також реконструкція та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог; рекультивация земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища, розроблення схем санітарного очищення населених пунктів області.

РОЗВИТОК НОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

З метою розвитку самодостатніх та фінансово-незалежних територіальних громад області у 2016 році заходи будуть спрямовані на проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з жителями області щодо добровільного об'єднання територіальних громад та децентралізації влади; стимулювання співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад, зокрема шляхом об'єднання їх ресурсів, розроблення планів розвитку і реалізації спільних проектів; сприяння досягненню оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади шляхом передачі функцій виконавчої влади від місцевих адміністрацій виконавчим органам рад відповідного рівня; створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення розвитку територіальних громад.

Крім того, робота органів виконавчої влади у 2016 році буде спрямована на залучення територіальних громад до розробки програм з комплексного розвитку територій, які реалізовуватимуться за кошти обласного і державного бюджетів та міжнародно-технічної допомоги, а також вживатимуться заходи щодо співфінансування проектів територіальних громад з питань соціально-економічного розвитку територій; фінансової підтримки територіальних громад в рамках реалізації Проекту ЄС/ПРООН "Місцевий розвиток орієнтований на громаду III", Швейцарсько-Українського проекту "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO", грантової програми ЄС "Підтримка політики регіонального розвитку України"; поширення передового досвіду проведення конкурсів територіальних громад; надання практичної допомоги з підготовки планів розвитку територіальних громад; методичний супровід об'єднаних територіальних громад з питань підготовки проектів, які можуть фінансуватися за рахунок державного фонду регіонального розвитку; складання територіальними громадами планів розробки генеральних планів і планів зонування населених пунктів.

Надаватиметься всебічне сприяння громадським організаціям із залучення грантових коштів з метою підвищення активності громадян в питаннях управління територіальними громадами та вирішення проблемних питань розвитку даних територій.

ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЙ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ТА ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

З метою захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру реалізовується обласна цільова програма на 2014-2017 роки, метою якої є послідовне зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій.

Задля запобігання виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру здійснюватимуться заходи інженерного захисту під час проектування й експлуатації споруд та інших об'єктів господарювання,

наслідки діяльності яких можуть шкідливо вплинути на безпеку населення і довкілля; запроваджуватимуться сучасні форми і методи підготовки місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх керівного складу щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та організації ліквідації їх наслідків, організації життєзабезпечення потерпілого населення; здійснюватиметься систематичний контроль за станом захисних споруд та їх готовністю до використання за призначенням.

ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ, ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ

У 2016 році в межах чинного законодавства буде продовжуватись робота щодо захисту економічної конкуренції на системоутворюючих та споживчих ринках області. Конкретні пріоритетні напрямки роботи системи органів Антимонопольного комітету України на рік визначаються Комітетом разом із затвердженням звіту про роботу за попередній період.

Пріоритетними напрямками роботи у 2016 році визначено:

- підвищення якості роботи під час виявлення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
- виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органів влади та місцевого самоврядування;
- адвокатування конкуренції.

З метою захисту прав і свобод громадян у Тернопільській області в 2016 році планується удосконалити форми і методи профілактики правопорушень, підвищити ефективність оперативно-розшукових заходів та діяльність правоохоронних органів щодо захисту прав і свобод людини; залучення громадських організацій до контролю за дотриманням на території області конституційних прав громадян.

У результаті вжитих заходів зменшиться кількість скоєних правопорушень в області, активізується робота щодо екстреного реагування на факти бездоглядності дітей, здійснення профілактичної діяльності з неблагополучними сім'ями з метою упередження та недопущення негативних явищ у підлітковому середовищі.

РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМНИХ ЗАВДАНЬ

Порівняльний аналіз основних показників соціально-економічного та культурного розвитку області за 2015 рік, а також планових показників, вказує на можливість досягнення мети і завдань програми у 2016 році.

Зокрема, прогнозується зростання основних макроекономічних показників, а саме:

- обсягів реалізованої промислової продукції на 15,4% (понад 13,7 млрд гривень);

- обсягів реалізованої промислової продукції у добувній галузі і розробленні кар'єрів на 19,3%, виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – на 12%, текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри – на 23,9%, виробництві виробів із деревини, паперу та поліграфічної діяльності – на 14,6%, виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – на 13,9%, виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 0,3%, металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – на 14,3%, машинобудуванні – на 19,3%;

- обсягу валової продукції сільського господарства до 8,1 млрд гривень, що на 0,1% більше показника 2015 року;

- у рослинництві – прогнозується отримання майже 2,2 млн тонн зерна; майже 0,7 млн тонн цукрового буряка, 1,2 млн тонн картоплі (+26,7%); 255,4 тис. тонн овочів;

- виробництва м'яса на 0,6% до 80,7 тис. тонн, яєць – на 2,3% до 501,4 млн штук;

- обсягу капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування на 6,7% (обсяг складе 3,2 млрд гривень у фактичних цінах);

- введення в експлуатацію за рахунок усіх джерел фінансування 225 тис. кв. метрів загальної площі житла (+1,8%);

- середньомісячної заробітної плати – на 12,4% до 3365 гривень;

- фонду оплати праці всіх працівників, зайнятих у всіх сферах економічної діяльності на 6,9% до 6,1 млрд гривень;

- доходів місцевих бюджетів (без трансфертів із державного бюджету) на 2,0% до 1,8 млрд гривень;

- обсягу роздрібного товарообороту – на 6,2% до 7,7 млрд гривень, обсягу реалізованих нефінансових послуг – на 5,2% до 3,4 млрд гривень;

- кількості малих підприємств – на 2,0% до 5,1 тис. одиниць, що складатиме 48 бізнесових структур на 10 тис. осіб наявного населення;

- чисельності працюючих на малих підприємствах на 3,3% до 31,5 тис. осіб;

- обсягу надходжень до бюджетів усіх рівнів від діяльності малого підприємництва на 8,2% до 650 млн гривень.

Аналіз макроекономічних показників розвитку області вказує на можливість виконання плану доходів місцевих бюджетів.

Таблиця 1

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ
ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016 РІК**

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
1.	Розвиток сфери матеріального виробництва							
	Обсяг випуску продукції в основних сферах матеріального виробництва	млн грн	14958,3	16771,5	18455,3	110,0	19456,2	105,4
	в тому числі:							
	- промисловість	млн грн	6833,3	6833,5	9414,3	137,8	10340,2	109,8
	- сільське господарство	млн грн	9169,4	9108,0	8165,4	89,7	8173,6	100,1
	- будівництво	млн грн	681,0	830,0	946,1	114,0	1000,0	105,7
	Промисловість							
	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) без ПДВ - всього	млн грн	9216,6	9234,7	11832,1	128,1	13658,5	115,4
	по галузях:							
	- машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	тис.грн	784679,0	894543,0	1116262,1	124,8	1331211,9	119,3
	- текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	тис.грн	174142,3	186324,7	297475,6	159,7	368441,4	123,9
	- виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	тис.грн	748342,4	666320,0	1346931,8	202,1	1350953,0	100,3
	- виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	тис.грн	573456,0	593828,8	802556,6	135,1	1115788,2	139,0
	- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	тис.грн	1675544,5	1665185,0	2515500,6	151,1	3027704,7	120,4
	- виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	тис.грн	4292475,3	3341082,5	4181048,4	125,1	4684140,8	112,0

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Обсяг реалізованої промислової продукції по районах (без ПДВ) – всього	тис.грн	9216570,1	9234726,2	11832137,1	128,1	13658488,5	115,4
	Бережанський	тис.грн	148895,1	150384	269623,3	179,3	283104	105,0
	Борщівський	тис.грн	403488,7	432690	481666,2	111,3	523000	108,6
	Бучацький	тис.грн	136207,4	131131,5	130761,3	99,7	132405,8	101,3
	Гусятинський	тис.грн	931638,8	755550	366109,3	48,5	260000	71,0
	Заліщицький	тис.грн	159115,4	160800	224414,1	139,6	225000	100,3
	Збаразький	тис.грн	383377,3	278300	311431,2	111,9	342500	110,0
	Зборівський	тис.грн	70866,4	71575	97385,1	136,1	99430	102,1
	Козівський	тис.грн	512861,1	386697,3	136412,3	35,3	225776,1	165,5
	Кременецький	тис.грн	220707	238000	229419,2	96,4	232172,2	101,2
	Лановецький	тис.грн	113938,1	69200	153486,3	221,8	158000	102,9
	Монастириський	тис.грн	28070,9	26667	39470,2	148,0	41127,5	104,2
	Підволочиський	тис.грн	288030,9	317410	411392,1	129,6	460524	111,9
	Підгаєцький	тис.грн	1528,7	1529	1980	129,5	2000	101,0
	Теребовлянський	тис.грн	339567,9	353830	426668,3	120,6	439345,1	103,0
	Тернопільський	тис.грн	549317,1	579805	796220,6	137,3	854470	107,3
	Чортківський	тис.грн	890196,8	838565	1516210,3	180,8	1521115	100,3
	Шумський	тис.грн	16384,6	22320	23639,1	105,9	25300	107,0
	м. Тернопіль	тис.грн	3916260,3	4308000	6108517,1	141,8	7724700	126,5
	м. Чортків	тис.грн	106117,6	112272,4	107331,1	95,6	108518,8	101,1
	Виробництво найважливіших видів промислової продукції у натуральному вимірі:							
	Продовольча група:							
	- цукор пісок із цукрових буряків	тонн	271652,0	166461,0	142438,0	85,6	131650	92,4
	- м'ясо і субпродукти 1 категорії	тонн	10596,0	10214,5	10125,0	99,1	12125,0	119,8
	- ковбасні вироби	тонн	764,0	764,0	559,0	73,2	559,0	100,0
	- масло тваринне	тонн	4151,0	4184,2	3514,0	84,0	3496,4	99,5
	- сири жирні	тонн	4370	4426,8	3879,0	87,6	3929,4	101,3
	- молоко оброблене рідке	тонн	27270,0	27488,2	28153,0	102,4	28265,6	100,4
	- борошно	тонн	59440,0	60093,8	51057,0	85,0	56622,2	110,9
	- крупи	тонн	7470,0	8015,3	6669,0	83,2	6682,3	100,2
	- хлібобулочні вироби	тонн	12476,0	12962,6	10186,0	78,6	10491,6	103,0
	- напої	тис. дал	3301,0	3277,9	2923,6	89,2	3014,2	103,1
	Вино-горілчана продукція							
	- горілчані та коньячні вироби	тис. дал	181,0	181,7	127,2	70,0	128,8	101,3
	- пиво	тис. дал.	1600,0	1632,0	1746,5	107,0	1809,0	103,6

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Непродовольча група:							
	- спирт	тис. дал	3836,5	3518,4	3640,7	103,5	4223,2	116,0
	- тканини бавовняні	тис.кв.м	3540,5	3250,2	4785,0	147,2	5025,0	105,0
	Будівельна індустрія							
	Будівельні матеріали, з них:							
	у т.ч. цегла керамічна невогнетривка	млн шт. ум. цегли	4,2	4,0	5,2	130,0	4,3	82,7
	- вапно	тис.тонн	22,2	27,5	18,5	67,3	19,4	104,9
	- конструкції збірні для цивільного будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю	тис.куб.м	67,3	70,9	71,8	101,3	106,4	148,2
	- бетон товарний	тис.тонн	197,5	207,0	193,8	93,6	220,0	113,5
	- пісок, галька, гравій та щебінь для будівництва	тис.куб.м	808,1	756,4	1444,0	190,9	2109,2	146,1
3.	Сільське господарство							
	Валова продукція сільського господарства по всіх категоріях господарств (ціни 2010 року) – всього	млн грн.	9169,4	9108,0	8165,4	89,7	8173,6	100,1
	в тому числі:							
	- с/г підприємства	млн грн	4814,6	4627,5	4131,5	89,3	4135,6	100,1
	- населення	млн грн	4354,8	4480,5	4033,9	90,0	4038,0	100,1
	Валова продукція сільського господарства на одну особу	грн	8557,0	8466,4	7620,0	90,0	7627,6	100,1
	Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції в натуральному виразі всіма категоріями господарств:							
	- зернові культури	тис.тонн	2651,4	2311,9	2197,8	95,1	2197,8	100,0
	- цукрові буряки	тис.тонн	1734,1	1092,9	726,6	66,5	669,3	92,1
	- картопля	тис.тонн	1282,7	1296,4	927,5	71,6	1175,1	126,7
	- овочі (відкритого ґрунту)	тис.тонн	270,8	254,8	255,4	100,2	255,4	100,0
	- молоко	тис.тонн	480,6	473,0	460,3	97,3	462,7	100,5
	- м'ясо	тис.тонн	79,7	80,0	80,2	100,3	80,7	100,6
	- яйця	млн шт.	432,7	435,9	489,9	112,4	501,4	102,3

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції в натуральному виразі с/г підприємствами:							
	- зернові культури	тис.тонн	2128,7	1843,9	1722,8	93,4	1722,8	100,0
	- цукрові буряки	тис.тонн	1610,9	952,7	661,5	69,4	599,3	99,6
	- картопля	тис.тонн	162,7	110,8	21,6	19,5	47,1	в 2,1 р.
	- овочі (відкритого ґрунту)	тис.тонн	15,2	16,6	10,9	65,7	10,9	100,0
	- молоко	тис.тонн	52,8	54,6	58,4	106,9	61,6	105,5
	- м'ясо	тис.тонн	32,1	33,0	32,9	99,7	34,0	103,3
	- яйця	млн шт.	179,6	181,8	238,4	131,1	238,6	100,1
	Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції в натуральному виразі населенням:							
	- зернові культури	тис.тонн	522,7	468,0	475,0	101,5	475,0	100,0
	- цукрові буряки	тис.тонн	123,2	140,2	65,1	46,4	70,0	107,5
	- картопля	тис.тонн	1120	1185,6	906,2	76,4	1128,0	124,5
	- овочі (відкритого ґрунту)	тис.тонн	255,6	238,2	244,5	102,6	244,5	100,0
	- молоко	тис.тонн	427,8	418,4	401,9	96,1	401,1	99,8
	- м'ясо	тис.тонн	47,6	47,0	47,3	100,6	46,7	98,7
	- яйця	млн шт.	253,2	254,1	251,5	99,0	262,8	104,5
4.	Лісове господарство							
	Загальна площа лісів	тис.га	157,1	157,1	157,1	100	157,1	100
	Загальний обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства	тис. грн	113544	115000	178000	154,8	180000	101,1
	Заготівля ліквідної деревини – всього, з них:	тис.куб.м	240,4	218,8	222,6	101,7	226	101,5
	- ділова деревина	тис.куб.м	68,5	66,4	73,7	110,9	52,7	71,5
	- дров'яна деревина для технологічних потреб	тис.куб.м	139,1	116,6	113,5	97,3	136,8	120,5
	- дрова	тис.куб.м	32,4	35,8	35,3	98,6	36,5	103,4
	Посаджено лісів	га	688	650	709	109,1	650	91,7
5.	Капітальне будівництво							
	Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування	млн грн.	2590,0	3000,0	3000,0	100,0	3200,0	106,7

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	- в тому числі за рахунок державного бюджету	млн грн	15,0	18,0	150,0	в 8,3 раз	230,0	153,3
	Обсяг капітальних інвестицій на одну особу	грн	2424,2	2808,0	2808,0	100,0	3003,0	107,0
	Обсяг капітальних інвестицій за видами економічної діяльності та за рахунок усіх джерел фінансування:							
	- в промисловість	млн грн	407,5	450,0	420,0	93,3	450,0	107,1
	- в сільське господарство, лісове та рибне господарства	млн грн	591,6	600,0	600,0	100,0	650,0	108,3
	- в будівництво	млн грн	681,0	830,0	946,1	114,0	1000,0	105,7
	Загальна площа житла введеного за рахунок всіх джерел фінансування	тис. кв.м	239,0	214	221	103,3	225	101,8
	в тому числі по районах і містах:							
	Бережанський	тис.кв.м	2,3	2,4	5,2	216,7	5,8	111,5
	Борщівський	тис.кв.м	1,2	1,3	2,3	176,9	3	130,4
	Бучацький	тис.кв.м	1,8	1,8	5,5	305,6	6	109,1
	Гусятинський	тис.кв.м	1,8	1,5	2,8	186,7	3	107,2
	Заліщицький	тис.кв.м	4,5	4,0	1	25,0	2	200,0
	Збаразький	тис.кв.м	1,4	1,4	4,9	350,0	4	81,6
	Зборівський	тис.кв.м	1,2	1,3	1,5	115,4	3	200,0
	Козівський	тис.кв.м	1,2	1,3	3,5	269,2	2,5	71,4
	Кременецький	тис.кв.м	8,5	5,9	7,5	127,1	6	80,0
	Лановецький	тис.кв.м	0,6	1,0	1	100,0	1,5	150,0
	Монастирський	тис.кв.м	0,2	1,0	1,2	120,0	1,5	125,0
	Підволочиський	тис.кв.м	0,1	2,0	2	100,0	2	100,0
	Підгаєцький	тис.кв.м	0,1	1,0	1,2	120,0	1,5	125,0
	Теребовлянський	тис.кв.м	3,6	2,8	4,8	171,4	5	104,2
	Тернопільський	тис.кв.м	51,1	34,5	60,7	176,0	50	82,4
	Чортківський	тис.кв.м	1,6	1,8	1,8	100,0	2	111,1
	Шумський	тис.кв.м	0,7	1,0	2,5	250,0	4	160,0
	м. Тернопіль	тис.кв.м	145,8	140	110	78,6	120	109,1
	м. Чортків	тис.кв.м	-	8,0	1,6	20	2,2	137,5
	Введення за рахунок всіх джерел фінансування:							
	- середні навчальні заклади	уч. місць	262	-	288	-	300	104,7

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	- дошкільні заклади освіти	дит. місць	-	-	55	-	60	109,1
	- лікарні	ліжок	-	-	-	-	-	-
	- водопровідні мережі	км	0,35	-	2,5	-	3,0	120,0
	- каналізаційні мережі	км	0,79	-	1,23	-	1,5	122,0
	- теплопостачання (котельні)	Гкал/год	9,3	10	10,0	100,0	11,0	110,0
	- газові мережі	км	9,2	5	29	в 5,8 раза	30,0	103,4
	Обсяг прямих іноземних інвестицій, за наростаючим підсумком – всього	млн дол. США	55,8	58,0	51,3	88,4	53,0	103,3
	Обсяг прямих іноземних інвестицій з початку року (надходження)	млн дол. США	-13,1	+2,2	-4,5	-	+1,7	-
	Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу	дол. США	52,0	54,1	48,0	88,7	49,8	103,8
	Зовнішньоторговельний оборот товарами	млн дол. США	662,5	661,3	658,2	99,5	671,0	101,9
	в тому числі:							
	- експорт	млн дол. США	359,0	365,0	366,2	100,3	379,0	103,5
	- імпорт	млн дол. США	303,5	296,3	292,0	98,5	292,0	100,0
6.	Транспорт та зв'язок							
	Обсяг перевезень вантажів:	тис. тонн	8192,3	8316,1	7573,3	91,1	7583,3	100,1
	- залізничним транспортом	тис. тонн	3075,4	3112,3	4675,2	150,2	4676,2	100,0
	- автотранспортом	тис. тонн	5116,9	5203,8	2898,1	55,7	2907,1	100,3
	Обсяг перевезень пасажирів:	тис. чол.	72827,1	74155	73197,3	98,7	74703,5	102,1
	- залізничним транспортом	тис. чол.	5617,7	5803,1	10064,3	173,4	10105,0	100,4
	- автотранспортом	тис. чол.	67209,4	68351,9	63133,04	92,4	64598,5	102,3
	Кількість користувачів мережі Інтернет	одиниць	50284	53116	53150	100,6	57050	107,3
7.	Торгівля та послуги							
	Обсяги обороту роздрібною торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб – підприємців)	млн грн	16895,6	18070,0	20284,7	112,3	21800,0	107,5

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Обсяг обороту роздрібної торгівлі на одну особу	грн	15688	16884	18990	112,5	20415	107,5
	Темп зростання (зниження) обороту роздрібної торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб)	%	118,9	107	121,0	x	107,5	x
	Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю та ресторанного господарства	млн грн	6070,6	6490,0	7289,5	112,3	7800,0	107,0
	Темп зростання (зниження) роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю та ресторанного господарства	%	114,1	106,9	120,1	x	107,0	x
	Обсяг реалізованих послуг	млн грн	2562,6	2690,0	3250,0	120,8	3420,0	105,2
	Темп зростання (зниження) обсягу реалізованих послуг	%	114,6	102,0	126,8	x	105,2	x
8.	Фінансова діяльність							
	Прибутки підприємств	млн грн	3502,8	2909,1	3403,5	117,0	3810,1	111,9
	в тому числі:							
	- промисловість	млн грн	310,9	281,1	412,6	146,8	471,0	114,2
	- сільське господарство	млн грн	1381,6	779,7	1115,9	143,1	1082,1	97,0
	- будівництво	млн грн	39,3	19,4	30,7	158,2	35,7	116,3
	Збитки підприємств	млн грн	9299,0	2080,7	2245,8	107,9	2106,1	93,8
	В тому числі:							
	- промисловість	млн грн	1810,5	441,6	489,0	110,7	411,2	84,1
	- сільське господарство	млн грн	3208,1	124,7	615,4	493,5	536,9	87,2
	- будівництво	млн грн	22,9	9,4	4,8	51,1	3,5	72,9
	Загальна сума кредитів, наданих комерційними банками суб'єктам господарювання та населенню (обороту)	млн грн	6999,0	6950,0	*	*	*	*

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Сума кредитів, одержаних сільськогосподарськими підприємствами (оборот)	млн грн	1275,1	1277,7	*	*	*	*
	Фонд оплати праці усіх працівників, зайнятих у всіх сферах економічної діяльності	млн грн	5281,7	5424,2	5708,2	105,2	6378,2	111,7
	в тому числі штатних працівників	млн грн	5163,4	5320,4	5574,2	104,8	6241,7	112,0
	Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	170251	170081	155149	91,2	154575	99,6
	Середньомісячна зарплата працівників, зайнятих у сферах економічної діяльності	грн	2527	2615	2994	114,5	3365	112,4
	в тому числі:							
	- у промисловості	грн	2734	2816	3390	120,4	3450	101,8
	- у сільському господарстві	грн	2202	2292	2940	128,3	3125	106,3
	- у будівництві	грн	2134	2192	3200	145,9	3245	101,4
	Середньомісячна зарплата працівників, зайнятих у бюджетних установах	грн	2613	2637	2900	109,9	3325	114,7
9.	Розвиток малого підприємництва							
	Кількість малих підприємств	один.	4877	5100	5000	98,0	5100	102,0
	Кількість діючих малих підприємств на 10 тис. населення	один.	45	48	47	97,9	48	102,1
	Чисельність працюючих на малих підприємствах	тис.осіб	29,4	32,9	30,5	92,7	31,5	103,3
	Кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання – фізичних осіб	тис.осіб	45,5	49,9	42,1	84,4	45	106,9
	Надходження до бюджетів всіх рівнів від діяльності малого підприємництва	млн грн	551,2	600,0	600,5	100,1	650,0	108,2
	в тому числі по районах і місту:							
	Бережанський	млн грн	12,0	12,2	12,2	100,0	13,2	108,2

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Борщівський	млн грн	24,0	24,1	24,2	100,4	26,2	108,3
	Бучацький	млн грн	14,9	16,1	16,1	100,0	17,4	108,1
	Гусятинський	млн грн	20,2	21,5	21,5	100,0	23,3	108,4
	Заліщицький	млн грн	13,5	14,5	14,5	100,0	15,7	108,3
	Збараський	млн грн	17,6	17,8	17,8	100,0	19,3	108,4
	Зборівський	млн грн	14,5	15,1	15,1	100,0	16,4	108,6
	Козівський	млн грн	10,3	10,5	10,5	100,0	11,4	108,6
	Кременецький	млн грн	21,4	22,6	22,6	100,0	24,5	108,4
	Лановецький	млн грн	12,3	12,5	12,5	100,0	13,5	108,0
	Монастириський	млн грн	5,5	5,7	5,7	100,0	6,2	108,8
	Підволочиський	млн грн	16,6	16,7	16,7	100,0	18,1	108,4
	Підгаєцький	млн грн	5,7	5,8	5,8	100,0	6,3	108,6
	Теребовлянський	млн грн	23,4	25,1	25,1	100,0	27,2	108,4
	Тернопільський	млн грн	52,4	59,0	59,1	100,2	64,0	108,3
	Чортківський	млн грн	27,6	18,4	18,4	100,0	20,0	108,7
	Шумський	млн грн	9,9	10,3	10,3	100,0	11,1	107,8
	м. Тернопіль	млн грн	250,0	282,8	283,1	100,3	306,1	108,1
	м. Чортків	млн грн		9,3	9,3	100,1	10,1	108,6
	Кількість селянських (фермерських) господарств	одиниць	639	646	648	100,3	650	100,3
	Кількість фермерських сільськогосподарських угідь	тис. га	78,3	78,7	78,9	100,3	79	100,1
10.	Населення та ринок праці							
	Середньорічна чисельність наявного населення	тис.осіб	1071,6	1070,5	1068,2	99,8	1065,7	99,8
	Чисельність економічно-активного населення	тис.осіб	469,1	475,8	470,0	98,8	460,0	97,9
	в тому числі працездатного віку	тис.осіб	443,2	453,3	451,5	99,6	452,0	100,1
	Чисельність працівників у віці 15–70 років, зайнятих економічною діяльністю – всього	тис.осіб	416,0	430,8	400,0	92,9	400,0	100,0
	в тому числі:							
	- промисловість	тис.осіб	38,8	40,1	38,3	95,5	38,3	100,0
	- сільське господарство, лісове та рибне господарства	тис.осіб	130,0	144,2	128,3	89,0	128,3	100,0
	- будівництво	тис.осіб	13,4	15,6	13,3	85,3	13,3	100,0
	Чисельність безробітних на кінець року (за методологією МОП)	тис.осіб	53,1	50,0	54,0	108,0	54,0	100,0

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Кількість створених робочих місць в усіх сферах економічної діяльності	місць	14350	15198	8100**	53,3**	8100	100,0
	в тому числі:							
	- у промисловості	місць	654	700	**	**	**	**
	- у сільському господарстві, лісовому та рибному господарствах	місць	477	500	**	**	**	**
	- у будівництві	місць	87	90	**	**	**	**
	Кількість створених робочих місць в малому підприємстві	тис. місць	5,5	5,9	5,9	100,0	5,9	100,0
	Кількість працівників, зайнятих в бюджетних установах (без галузей культури)	тис. осіб	54,5	52,0	**	**	**	**
	Кількість створених робочих місць в бюджетних установах	місць	298	300	**	**	**	**
11.	Розвиток соціальної сфери							
	Кількість учнів у дитячих загальноосвітніх навчальних закладах	тис. осіб	106,3	106,4	105,2	98,9	106,1	100,9
	Кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів екстернатної форми навчання	тис. осіб	164	179	97	54,2	97	100
	Кількість дітей у постійних дошкільних закладах	тис. осіб	31,9	32,5	32,5	100	32,1	98,8
	Охоплення дітей (від 3 до 6 років) постійними дошкільними закладами (у% до кількості дітей відповідного віку)	%	74,9	57,4	75,2	131,0	76,8	102,1
	Обсяг витрат місцевих бюджетів в галузі "Охорона здоров'я у розрахунку на одиницю населення	грн	962,4	1019,0	1083,7	106,4	1204,8	111,2

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Забезпеченість населення стаціонарними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення	ліжок	81,0	79,0	83,5	105,7	79,0	94,6
	Забезпеченість лікарями загальної практики сімейної медицини на 10 тис. населення	осіб	5,2	7,0	5,8	82,9	7,0	120,7
	Кількість померлих дітей віком до одного року на 1000 народжених живими	проміле	6,5	7,67	7,7	100,4	7,4	96,1
	Кількість осіб, що хворіють на активний туберкульоз, на 100 тис. населення	осіб	48,5	45,5	40,4	88,8	46,8	115,9
	- в тому числі в сільській місцевості	осіб	56,2	50,1	45,0	89,8	44,0	97,8
	Кількість осіб, в яких вперше виявлено онкозахворювання на 100 тис. населення	осіб	330,0	307,0	310,4	101,1	314,0	101,2
	- в тому числі в сільській місцевості	осіб	325,1	295,0	298,4	101,2	336,0	112,6
	Кількість масових бібліотек всіх видів	одиниць	889	889	889	100	889	100
	Книжковий фонд бібліотек	тис.прим	7670,7	7885,5	7684,3	97,5	7700,0	100,2
	Кількість клубних установ всіх видів	одиниць	923	923	923	100	923	100
	- у них місць	тис.місць	191,4	191,7	191,7	100	191,7	100
	Кількість театральних колективів	одиниць	33	33	33	100	33	100
	Кількість театрів	одиниць	2	2	2	100	2	100
	- у них місць	місць	830	830	830	100	830	100
	Відвідуваність театральних установ за рік	тис.відв.	105,3	108,0	109,5	101,4	112,0	102,3
	Кількість концертних залів	одиниць	1	1	1	100	1	100
	у них місць	місць	360	360	360	100	360	100
	Відвідуваність концертних установ за рік	тис.відв.	59,5	28,5	21,4	75,1	24,0	112,2
	Кількість музеїв	одиниць	29	29	29	100	29	100

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік			2016 рік	
				Програма	Очікуване	% до програми	Програма	% до Прогнозу 2015 року
	Відвідуваність музеїв за рік	відвідув.	505,4	510,5	512,2	100,3	514,0	100,4
12.	Охорона навколишнього природного середовища							
	Відведено (скинуто) зворотніх вод,	тис.куб.м	71860,0	73500,0	70000,0	95,2	69500,0	99,3
	в тому числі:							
	забруднених	тис.куб.м	2505,0	2300,0	1800,0	78,3	1100,0	61,1
	- з них без очищення	тис.куб.м	732,0	700,0	600,0	85,7	500,0	83,3
	- нормативно-очищених	тис.куб.м	19040,0	28300,0	20000,0	70,7	23000,0	115
	Потужність очисних споруд	тис.куб.м	55700,0	55700,0	55700,0	100	55700,0	100
	Викиди шкідливих речовин у повітря	тис.тонн	49,03	56,0	51,0	91,1	50,0	98,0
	в тому числі:							
	стаціонарними джерелами забруднення	тис. тонн	8,23	13,0	9,0	69,2	9,5	105,6
	автомобільним транспортом	тис. тонн	40,8	43,0	41,0	95,4	40,0	97,6
	Екологічний податок	млн грн	1,9	4,5	3,8	84,4	3,8	100,0
	Обсяги утилізації заборонених до використання непридатних отрутохімкатів, накопичених у господарствах	тонн	-	18	-	-	-	-
	Кількість ліквідованих стихійних сміттєзвалищ	одиниць	487	650	400	61,5	420	105,0

* - надання показників є неможливим у зв'язку із реорганізацією та централізацією функцій на рівні Національного банку України

** - показник щодо створення нових робочих місць по області розрахований на підставі моніторингу, який здійснюється Міністерством соціальної політики України відповідно до наказу від 23.09.2013 № 611 "Про затвердження Методики моніторингу створення нових робочих місць". Даною методикою не передбачено здійснення моніторингу щодо створення нових робочих місць за видами економічної діяльності в територіальному розрізі.

РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПРОГРАМИ

Забезпечення виконання завдань Програми передбачається шляхом поетапного та якісного виконання пріоритетних завдань та заходів виконавцями.

Заходи Програми передбачають удосконалення існуючих та формування нових механізмів, які забезпечуватимуть виконання мети і завдань програми на 2016 рік та середньострокову перспективу. Система заходів визначає терміни та конкретних виконавців і буде впроваджена до виконання шляхом прийняття відповідних розпорядчих документів та виконання затверджених в установленому порядку обласних цільових програм. Основними виконавцями заходів програми є структурні підрозділи обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міст обласного значення, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, суб'єкти господарювання, які діють на території області.

Координацію діяльності місцевих органів виконавчої влади, пов'язаної з виконанням програми, здійснює департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва обласної державної адміністрації.

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ
соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2016 рік**

№ з/п	Пріоритетне завдання соціально-економічного розвитку	Заходи спрямовані на реалізацію пріоритетного завдання	Обсяги фінансування (тис. грн.)				Головний розпорядник коштів або відповідальний виконавець
			всього	Держ. бюджет	Місц. бюдж.	Інші джерела	
1.	Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення	1) будівництво та реконструкція об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства	27776,829	24999,146	2777,6	-	виконавчі комітети Бучацької, Кременецької, Монастириської, Лановецької Чортківської міських рад, Вишнівецької, Козівської, Скалатської, Товстенської селищних рад, управління капітального будівництва облдержадміністрації
		2) будівництво та реконструкція очисних споруд в населених пунктах області	33342,994	30008,694	3334,3	-	
		3) завершення розроблення схеми планування території області відповідно до рішення обласної ради від 25 січня 2005 року № 381	1012,4	-	1012,4	-	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
		4) проведення заходів із збереження та використання об'єктів культурної спадщини в Тернопільській області	3375,7	-	3151,4	224,3	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації
		5) покращення матеріально-технічної бази закладів культури обласного підпорядкування	2298,431	2298,431	-	-	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації

	6) поповнення бібліотечних фондів в обласних публічних бібліотеках	275,5	-	260,5	15,0	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації
	7) забезпечення соціального захисту ветеранів війни та праці, фінансова підтримка громадських організацій шляхом виконання заходів обласної програми „Ветеран” на 2015-2019 роки	1760,0	-	1760,0	-	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
	8) соціальний захист малозабезпечених верств населення області шляхом виконання заходів обласної комплексної програми соціальної підтримки малозахищених верств населення „Турбота” на 2010-2020 роки	4657,0	-	4657,0	-	департаменти соціального захисту населення, охорони здоров’я, освіти і науки, культури, релігій та національностей облдержадміністрації
	9) реалізація заходів обласної програми підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, та членів сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції на 2015-2019 роки	750,0	-	750,0	-	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, райдержадміністрації, виконкоми Тернопільської та Чортківської міських рад
	10) реалізація заходів обласної програми розвитку видавничої справи та інформаційного простору у Тернопільській області на 2014-2016 роки	267,0	-	267,0	-	відділ інформаційної діяльності облдержадміністрації
	11) здійснення культурно-освітніх заходів у	250,0	-	250,0	-	відділ інформаційної

		рамках виконання обласної програми вшанування українців, постраждалих у ХХ столітті внаслідок окупаційних режимів, та вшанування Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції у ХХІ столітті на 2014-2016 роки					діяльності облдержадміністрації
		12) реалізація заходів з оздоровлення та відпочинку дітей, крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюється за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи в рамках обласної цільової програми оздоровлення та відпочинку дітей на 2016-2018 роки	5000,0	-	5000,0	-	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації
		13) реалізація заходів програми розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2015-2019 роки	300,0	-	300,0	-	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації
		14) реалізація заходів програми забезпечення функціонування Тернопільської обласної комунальної експериментальної комплексної школи мистецтв на 2016-2020 роки	3147,0	-	3147,0	-	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації
		15) реалізація заходів програми поліпшення кінообслуговування населення Тернопільської області на 2012-2016 роки	668,2	-	668,2	-	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації
		16) надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла у рамках реалізації заходів обласної програми забезпечення молоді житлом на 2014-2017 роки	120,0	-	120,0	-	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
		17) здійснення заходів та робіт з мобілізаційної підготовки місцевого	238,0	-	238,0	-	управління з питань цивільного захисту

		значення у рамках реалізації заходів обласної програми щодо облаштування та підтримки готовності до використання за призначенням міського запасного пункту управління Тернопільської обласної державної адміністрації, Тернопільської обласної ради на 2009-2016 роки					населення облдержадміністрації
		18) реалізація заходів програми захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2014-2017 роки	500,0	-	500,0	-	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
		19) реалізація заходів програми організації рятування людей на водних об'єктах Тернопільської області на 2015-2019 роки	1256,0	-	1256,0	-	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
		20) організація, проведення та забезпечення участі учнів, студентів, педагогічних і науково-педагогічних працівників та керівників органів управління освітою в обласних, всеукраїнських, міжнародних олімпіадах, конкурсах, семінарах, конференціях, форумах, виставкових заходах, фестивалях тощо. Стимулювання обдарованих дітей, талановитої молоді, педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів освіти області	335,0		335,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
		21) формування механізму співпраці між професійно-технічними та вищими навчальними закладами і суб'єктами господарювання в умовах регіонального фінансування					департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
		22) забезпечення максимального охоплення дітей позашкільною освітою для вдосконалення індивідуальних здібностей та гармонійного розвитку особистості	6254.5		6254,5		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області

	23) забезпечення рівного доступу до якісної освіти, належного рівня навчально-виховного процесу, матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів, безперервного професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до світових освітніх стандартів	-	-	-	-	департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
	24) покращення соціального захисту учасників навчально-виховного процесу, у т.ч. педагогічних працівників-учасників антитерористичної операції	655,0		655,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
	25) забезпечення безперешкодного доступу дітей з обмеженими можливостями до якісної освіти	2577,0		2577,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
	26) удосконалення системи підготовки молоді до умов регіонального ринку праці, покращення підготовки кадрів для потреб регіональної економіки, у тому числі розвиток системи освіти впродовж життя	600,0		600,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
	27) підготовка закладів освіти області комунальної форми власності до сталого функціонування, забезпечення виконання в них заходів з енергозбереження	6567,2		6567,2		департамент освіти і науки облдержадміністрації, заклади освіти області
	28) реконструкція існуючих будівель комунального закладу Тернопільської обласної ради "Тернопільський обласний клінічний перинатальний центр "Мати і дитина"	30000,0	27000,0	3000,0		обласна державна адміністрація
	29) створення єдиної оперативно-диспетчерської служби центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф та підключення до телекомунікаційної мережі загального користування м.Тернопіль	6706,0	6035,4	670,6		обласна державна адміністрація

2	Підвищення конкурентоспроможності регіону	1) реконструкція котелень із встановленням котлів на альтернативних видах палива	6947,318	6252,586	694,731	-	КП "Тернопільтеплокомуненерго", управління капітального будівництва, департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
		2) будівництво, реконструкція та ремонт комунальних доріг у населених пунктах області	52000,0	-	52000,0	-	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
		3) стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів в житловому секторі	35101,9	10530,6	-	24571,4	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
		4) покращення інфраструктури населених пунктів області в рамках реалізації заходів програми розвитку місцевого самоврядування Тернопільської області на 2014-2018 роки	443,84	-	443,84	-	органи місцевого самоврядування
		5) створення навчально-практичних центрів професійно-технічної освіти за галузевим спрямуванням	7050,0		7050,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, професійно-технічні навчальні заклади

3	Розвиток сільських територій	1) створення нових та розвитку діючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	300	-	300	-	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
		2) створення потужностей та нарощення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції в галузі тваринництва	-	-	-	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
		3) продовження робіт щодо створення мережі сервісних центрів для обслуговування складної сільськогосподарської техніки	-	-	-	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
		4) впровадження інвестиційних проектів в галузі тваринництва: - будівництво та реконструкція молочного комплексу Козівського району ПАП „Агропродсервіс” с. Теофіпілка на 1200 голів корів; - розширення потужностей молочного комплексу в ТОВ “Україна” с. Скорики Підволочиського району на 230 голів корів; - забезпечення збільшення реалізації м'яса свиней шляхом нарощування поголів'я в с. Старе місто Підгаєцького району ПАП „Агропродсервіс” на 20 тис. голів реалізації в рік; - будівництво та реконструкція двох пташників ПАТ “Птахофабрика Тернопільська” на 360 тис. голів та завод по переробці яєць в рідкі яєчні продукти	-	-	-	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
		5) створення додаткових потужностей зі зберігання і переробки сировини та нарощування обсягів виробництва харчової продукції	-	-	-	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти

						господарювання
	6) будівництво другої черги зернового елеватора місткістю 100 тис. тонн та комбікормового заводу потужністю 10 тонн/годину Групою компаній "Укрлендфармінг" у с. Острів Тернопільського району	-	-	-	кошти Групи компаній "УкрЛенд-фармінг"	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Тернопільська райдержадміністрація, група компаній "Укрлендфармінг"
	7) будівництво елеватора АФ "Горинь" місткістю 37 тис. тонн в с. Борсуки Лановецького району	-	-	-	кошти АФ "Горинь"	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Лановецька райдержадміністрація, АФ "Горинь"
	8) будівництво фруктосховища ТОВ "Бучачагрохлібпром" ємністю 20 тис. тонн у с. Трибухівці Бучацького району				кошти ТОВ "Бучачагрохлібпром"	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Бучацька райдержадміністрація, ТОВ "Бучачагрохлібпром"
	9) будівництво фруктосховища ТОВ "Україна" ємністю 4 тис. тонн у с. Скорики Підволочиського району	-	-	-	кошти ТОВ "Україна"	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Підволочиська райдержадміністрація, ТОВ "Україна"
	10) впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів НАССР на підприємствах харчової галузі	1000		1000	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
	11) підвищення експортного потенціалу підприємств харчової галузі, технічне переоснащення виробництва	2000		2000	кошти інвесторів	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання

	12) збільшення площ посадки та нарощування обсягів виробництва плодів та ягід в області	1635,4	-	1635,4	-	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
	13) удосконалення підготовки робітничих кадрів та фахівців для малого бізнесу в сільській місцевості	75,0		75,0		департамент освіти і науки облдержадміністрації, професійно-технічні навчальні заклади
	14) покращення матеріально-технічної бази сільських закладів культури	1372,619	1372,619	-	-	Департамент культури облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

ОСНОВНІ ЗАХОДИ**щодо виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2015 рік**

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
I. Промисловість			
1.	Супровід технологічної модернізації підприємств за рахунок реконструкції, технічного переоснащення та розширення діючих виробничих потужностей на основі впровадження енергозберігаючих та екологічно безпечних технологій на підприємствах промислового комплексу області	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, суб'єкти господарювання
2.	Забезпечення організаційної підтримки та супроводу залучення інвестицій для розширення сфери використання місцевих сировинних ресурсів, впровадження нових технологій підприємствами добувної промисловості	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, суб'єкти господарювання
3.	Розширення кола підприємств, на яких передбачається запровадження європейської системи контролю якості продукції, згідно з міжнародними стандартами якості продукції – ISO 9000, для підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг	протягом року	ДП “Тернопільстандартметрологія”, департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
4.	Залучення промислових підприємств області до співпраці з Державним Концерном “Укроборонпром”, а саме виробництва оборонної промислової продукції, яка потребує імпортозаміщення або диверсифікації закупівель	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
5.	Забезпечення виконання заходів щодо підтримки світлотехнічної галузі промисловості області	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
6.	Проведення роботи щодо залучення суб'єктів господарювання до законного використання надр для розвитку видобувної галузі та легалізації надрокористувачів області	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення.
7.	Залучення промислових підприємств у тому числі підприємств пенітенціарної служби в області до виставково-ярмаркових заходів	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, управління пенітенціарної служби України в області,

	в Україні та області з метою пошуку нових ринків збуту продукції та ознайомлення з досягненнями науки і техніки		райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Надання адміністративної та організаційної підтримки під час реалізації нового проекту ТОВ “СЕ Борднетце України” відповідно до доручення голови обласної державної адміністрації від 17.08.2015 № 87 “Про утворення робочої групи з супроводу інвестиційного проекту ТОВ “СЕ Борднетце Україна” в Чортківському районі”	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, Чортківська райдержадміністрація та виконавчий комітет Чортківської міської ради
9.	Відкриття нового підприємства у Чортківському районі з виробництва електричних частин для автомобілів	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, Чортківська райдержадміністрація та виконавчий комітет Чортківської міської ради
II. Сільське господарство			
1.	Забезпечення продовольчої безпеки регіону та експортних потреб у продукції сільського господарства та продуктів її переробки	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, суб’єкти господарювання
2.	Розвиток скотарства, свинарства та птахівництва: будівництво та реконструкція тваринницьких комплексів із впровадженням сучасних ресурсо- та енергозберігаючих технологій виробництва	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації
3.	Розвиток особистих селянських та фермерських господарств на основі запровадження нових форм ринкових відносин	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації
4.	Підвищення родючості ґрунтів шляхом вапнування кислих ґрунтів і застосування сидеральних посівів та створення умов для підвищення урожайності сільськогосподарських культур на них у межах 8-10%	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Тернопільський обласний державний проектно-технологічний центр охорони родючості ґрунтів і якості продукції „Облдержродючість”.
5.	Забезпечення своєчасного оформлення зобов’язань із фінансування видатків за бюджетними програмами підтримки розвитку підприємств агропромислового комплексу та здійснення заходів щодо ефективного та повного їх використання	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
6.	Продовження роботи із системними банками, які представлені в області, щодо кредитування підприємств агропромислового комплексу	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
7.	Відновлення виробничої діяльності непрацюючих підприємств спиртової галузі в області (Залозецьке МПД, Ковалівське МПД., Мишковицьке МПД, ДП “Бучацький мальтозний завод”)	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб’єкти господарювання

8.	Збільшення обсягів виробництва конкурентноспроможної сільськогосподарської продукції, зокрема площ посадки та нарощування обсягів виробництва плодів та ягід в області та нарощення виробництва картоплі та овочів	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
9.	Створення нових та розвиток діючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання
III. Дорожня інфраструктура, транспорт та зв'язок			
1.	Ремонт автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення	Протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, служба автомобільних доріг в Тернопільській області
2.	Забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання вулично-дорожньої мережі та об'єктів придорожнього сервісу	Протягом року	служба автомобільних доріг в Тернопільській області, департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, новоутворені громади, сільські, селищні ради
3.	Виконання основних заходів з безпеки дорожнього руху, особливо в місцях концентрації ДТП	Протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, відділ управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в області, Служба автомобільних доріг в області, ВП "Тернопільська дирекція залізничних перевезень"
4.	Розвиток і вдосконалення мережі внутрішньообласного та міжобласного регулярного транспортного сполучення, підвищення якості та гарантованої надійності транспортних перевезень і послуг	Протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, служба автомобільних доріг в Тернопільській області, новоутворені громади, сільські, селищні ради
5.	Створення умов для розвитку рівної та добросовісної конкуренції у сфері послуг пасажирських автоперевезень	Протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, служба автомобільних доріг в Тернопільській області, новоутворені громади, сільські, селищні ради

6.	Розширення спектра послуг зв'язку на базі інформаційно-комунікаційних технологій	Протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, Тернопільська філія ВАТ “Укртелеком”
IV. Енергоефективність			
1.	Забезпечення капітального будівництва та реконструкції електричних мереж області	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, ВАТ “Тернопільобленерго”
2.	Забезпечення проведення постійних консультацій з громадськістю з питань державної та регіональної політики щодо заощадливого використання енергетичних ресурсів та накопичення інвестиційних ресурсів	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи, ВАТ “Тернопільобленерго”
3.	Проведення комплексної модернізації та технічного переоснащення обладнання на промислових підприємствах, у житлово-комунальному господарстві, на об'єктах бюджетних установ та в закладах побутового обслуговування	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, ВАТ “Тернопільобленерго”
V. Капітальне будівництво та інвестиційна діяльність			
1.	Реалізація цільової програми будівництва (придбання) доступного житла в Тернопільській області на 2010-2017 роки	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
2.	Організація розроблення містобудівної документації – схеми планування території області та схем планування території районів, генпланів населених пунктів, планів зонування територій, детальних планів територій	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
3.	Забезпечення комплексного планування і забудови населених пунктів та розвитку територій з дотриманням вимог містобудівної документації, законодавчих актів України, державних норм і правил	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
4.	Збереження традиційного характеру середовища і об'єктів архітектурної та містобудівної спадщини	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації
5.	Організація добудови проблемних об'єктів житлового будівництва	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання

6.	Організаційне забезпечення залучення капітальних інвестицій в економіку області, у тому числі на будівництво та реконструкцію об'єктів соціальної та житлово-комунальної сфери	протягом року	департаменти економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва, агропромислового розвитку, розвитку інфраструктури, транспорту та туризму, освіти і науки, охорони здоров'я, культури, релігій та національностей, архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження, сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
7.	Представлення інвестиційних можливостей Тернопільської області в рамках роботи Міжнародних Форумів за кордоном: - участь у ІХ Форумі Європа-Україна, м. Лодзь (Республіка Польща); - участь у Східному економічному форумі "Lub-Invest" в м. Люблін (Республіка Польща); - участь у Міжнародному ярмарку екологічно чистого продовольства, продуктів та техніки "Ekogala", м. Жешув (Республіка Польща)	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування
9.	Організація діяльності інвестиційної ради Тернопільської області.	Згідно затвердженого плану роботи впродовж 2016 року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва, структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
10.	Оновлення бази інвестиційних проектів (пропозицій), вільних земельних ділянок та незадіяних виробничих приміщень, які можуть бути запропоновані інвесторам для реалізації інвестиційних проектів	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
11.	Забезпечення належного супроводу реалізації в області нових та впроваджуваних інвестиційних проектів за участю вітчизняних та іноземних інвесторів	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
12.	Проведення форумів, бізнес-зустрічей, презентацій, виставкових заходів, круглих столів в рамках укладених угод про співпрацю області з регіонами України та адміністративно-територіальними	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації спільно з структурними

	одинацями зарубіжних країн, участь в аналогічних заходах в Україні та за кордоном, з презентацією інвестиційного потенціалу області, в тому числі проведення 19-20 травня 2016 року у м. Збараж Міжнародного інвестиційного форуму „Тернопільщина Invest - 2016”		підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
13.	Розроблення та оновлення рекламно-іміджевої продукції та інформаційно-презентаційних матеріалів про економічний та інвестиційний потенціал області	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
14.	Залучення фінансового ресурсу, зокрема коштів ДФРР, субвенції спрямованої на виконання заходів із соціально-економічного розвитку окремих територій	протягом року	Регіональна комісія, департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
15.	Сприяння створенню індустриальних парків (згідно вимог законодавчої нормативно-правової бази та підбір земельної ділянки, згідно передбачених критеріїв)	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
16.	Проведення аналізу об'єктів державної власності на предмет необхідності їх модернізації, за результатами ініціювання перед центральними органами виконавчої влади реалізації відповідних інвестиційних проектів шляхом залучення державних капітальних видатків, що розподіляються Кабінетом Міністрів України, в установленому порядку	до 01 березня 2016	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
17.	Максимальне використання місцевих матеріалів, залучення місцевих будівельних організацій при реалізації інвестиційних проектів, які реалізуються за кошти державного та місцевих бюджетів	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
18.	Організація роботи щодо впровадження механізму державно-приватного партнерства для реалізації пріоритетних для регіону інвестиційних проектів у виробничій та соціальній сферах, підвищення ефективності використання об'єктів державної та комунальної власності	протягом року	департаменти економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва, агропромислового розвитку, розвитку інфраструктури, транспорту та туризму, освіти і науки, охорони здоров'я, архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження

			облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
VI Зовнішньоекономічна діяльність			
1.	Сприяння просуванню експортоспроможної продукції виробників області на зовнішні ринки шляхом подання відповідної інформації в Торгово-промислові Палати та Посольства іноземних держав, налагодження бізнес-зв'язків у сфері міжнародної економічної співпраці з потенційними іноземним партнерами, презентації продукції під час участі в міжнародних заходах економічного характеру, виставках – ярмарках, тощо	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
2.	Організація та проведення коопераційних бірж, бізнес-зустрічей за участю представників іноземного бізнесу	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
3.	Участь у міжнародних конференціях, самітах та інших заходах, організованих Представництвом Міжнародної торгової палати України в Тернополі	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
4.	Участь у спільних проектах, культурно-мистецьких та інвестиційних заходах за участю закордонних українців	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
5.	Організація відпочинку та оздоровлення дітей сімей військовослужбовців Тернопільської області, які беруть участь в бойових діях у зоні проведення антитерористичної операції на сході України за кордоном (в рамках участі у спільних проектах з іноземними партнерами області)	червень-вересень 2016 року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
6.	Організація та проведення в м. Тернопіль та районах області Дня Європи та днів держав – членів ЄС	травень-жовтень 2016 року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування
VII. Налагодження співробітництва з міжнародними інституціями та реалізація проектів міжнародної технічної допомоги			
1.	Підвищення ефективності залучення в економіку області коштів міжнародної технічної допомоги шляхом підготовки інвестиційних проектів і пропозицій та подання їх для участі у міжнародних та вітчизняних конкурсах	протягом року	Структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, громадські організації області

2.	Проведення організаційно-інформаційних заходів в рамках реалізації програм транскордонного співробітництва “Україна-Польща-Білорусь”, “Україна-Румунія-Молдова” нового фінансового періоду 2014-2020”	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
3.	Проведення семінарів для підприємств, установ та громадських організацій області з питань підготовки проектів у рамках міжнародних програм.	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
4.	Участь у спільних проектах та заходах, що реалізуються представництвами благодійних фондів в Україні.	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
5.	Налагодження співробітництва з міжнародними донорськими організаціями	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
6.	Координація участі у проектах/програмах міжнародно-технічної допомоги в області	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
7.	Організація та проведення семінарів, стажувань державних службовців з питань наближення національного законодавства до стандартів ЄС за кордоном за участю Європейської Академії Берліну (ФРН) та громадських організацій Республіки Польща	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва та структурні підрозділи облдержадміністрації, районні державні адміністрації
8.	Координація роботи з реалізації третьої фази Проекту ЄС/ПРООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
VIII. Житлово-комунальне господарство та енергозбереження			
1.	Проведення ремонтів житлових будинків у яких створено ОСББ, шляхом стимулювання населення для здійснення енергоощадних заходів	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
2.	Стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів в житловому секторі	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

3.	будівництво (реконструкція) централізованих систем водопостачання і водовідведення з використанням енергоощадного обладнання та технологій	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
4.	Реконструкція об'єктів комунальної теплоенергетики з переведення котелень на альтернативні види палива	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
5.	Реконструкція та капітальний ремонт водопровідних, каналізаційних та теплових мереж	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
6.	Забезпечення оснащення наявного житлового фонду будинковими засобами обліку та регулювання споживання води і теплової енергії	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
7.	Будівництво, реконструкція та ремонт доріг і вулиць комунальної власності населених пунктів області	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
8.	Забезпечення впровадження системи роздільного збору ресурсоцінних відходів в населених пунктах області	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
9.	Забезпечення утримання полігонів твердих побутових відходів відповідно до чинного законодавства та нормативних документів	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
10.	Забезпечення безбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
11.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі оплати населенням житлово-комунальних послуг	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

12.	Проведення санації житлового фонду, в тому числі за рахунок кредитів банків (згідно постанови КМУ від 08 квітня 2015 року №231) відповідно до сучасних вимог енергозбереження, підвищення експлуатаційних якостей житлового фонду до сучасних стандартів	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, банківські установи області
13.	Популяризація серед населення через засоби масової інформації ефективного та ощадливого споживання паливно-енергетичних ресурсів	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
14.	Запровадження енергоефективних та енергозберігаючих заходів в установах, організаціях соціальної та бюджетної сфери	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
IX. Розвиток підприємництва, торгівлі та послуг			
1.	Забезпечення прозорості дій органів влади під час здійснення ними регуляторної політики у сфері господарської діяльності	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми Бережанської, Кременецької, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Забезпечення погоджень проектів нормативно-правових актів щодо регулювання підприємницької діяльності з Державною регуляторною службою України	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
3.	Здійснення належного організаційного, кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення центрів надання адміністративних послуг	протягом року	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
4.	Забезпечення переведення адміністративних послуг в електронний вигляд	протягом року	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
5.	Створення центрів підтримки підприємництва в рамках програми ЄС з підтримки малого і середнього бізнесу в Україні (EU SURE)	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації
6.	Розроблення стратегії розвитку малого та середнього підприємництва в області в умовах децентралізації влади	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації
7.	Забезпечення інформаційної підтримки бізнесу шляхом оприлюднення на офіційних веб-сайтах, а також у друкованих ЗМІ інформації щодо правил та умов ведення підприємницької	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації,

	діяльності, змін у чинному законодавстві, програм підтримки підприємництва		райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Проведення організаційної роботи щодо залучення представників підприємницьких структур районів до фахової перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємництва в рамках Програми „Українська ініціатива”	протягом року	департамент економічного розвитку , інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
9.	Розширення доступу малого бізнесу до державних закупівель, у тому числі через електронні системи та експорту товарів та послуг шляхом участі у державних закупівлях за кордоном	протягом року	департамент економічного розвитку , інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
10.	Сприяння утворенню громадських об'єднань підприємців та підтримка їх діяльності	протягом року	департамент економічного розвитку , інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
11.	Розвиток надання державних послуг через електронні сервіси	протягом року	сектор інформаційно-комп'ютерного забезпечення облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів влади, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
12.	Залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до участі у міжнародних форумах, семінарах, конференціях, виставках та ярмарках	протягом року	департамент економічного розвитку , інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
13.	Організація проведення за участю місцевих товаровиробників в районах і містах ярмарків, виїзних торгів з продажу продуктів харчування для забезпечення споживчого попиту населення за помірними цінами	протягом року	департаменти агропромислового розвитку, економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
14.	Забезпечення оперативного відстеження (моніторингу) процесів і тенденцій у сфері цінової політики на споживчому ринку області	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, Головне управління статистики в області, Головне управління ветеринарної медицини в Тернопільській області, Тернопільське обласне

			територіальне відділення Антимонопольного комітету України, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
15.	Розширення мережі об'єктів торгівлі, послуг за рахунок нового будівництва та реконструкції недіючих об'єктів	протягом року	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти підприємницької діяльності
16.	Здійснення організаційних заходів щодо проведення виїзних книжкових виставок та ярмарків з метою популяризації української книжкової продукції та продукції місцевих видавництв	протягом року	департаменти культури, релігій та національностей, економічного розвитку, освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
17.	Посилення контролю щодо якості та безпечності продукції (товарів, робіт, послуг), вжиття заходів для недопущення на споживчий ринок області контрабандної продукції, продукції із закінченим терміном придатності та такої, що не відповідає санітарно-епідеміологічним вимогам та вимогам показників безпеки	протягом року	органи державного нагляду уповноважені на здійснення функцій щодо контролю якості та безпечності продукції, Головне управління Державної фіскальної служби України в області, Головне управління МВС України в Тернопільській області, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
18.	Забезпечення виконання заходів щодо підтримки розвитку малого підприємництва, скорочення тіньового сектора у сфері торгівлі та послуг (легалізації діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, оформлення найманих працівників)	протягом року	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, Головне управління Державної фіскальної служби України у Тернопільській області
19.	Приведення діяльності ринків у відповідність до вимог чинного законодавства та припинення функціонування неорганізованих (стихійних) ринків	протягом року	Головне управління ветеринарної медицини в області, Головне управління Держсанепідслужби у області, управління МВС України в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
20.	Організація суб'єктів підприємницької діяльності до виїзного обслуговування населення у населених пунктах, в яких відсутні стаціонарні об'єкти побутового обслуговування	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрацій, органи місцевого самоврядування
21.	Залучення працівників сфери послуг для участі у конкурсах професійної майстерності серед представників робітничих професій	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
22.	Надання методологічної допомоги підприємствам сфери торгівлі та послуг щодо впровадження ними систем управління якістю відповідно до вимог міжнародних стандартів	протягом року	ДП "Тернопільський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації"

Х. Бюджетно-податкова політика та фінансова діяльність

1.	Активізація роботи із платниками податків з викриття схем ухилення від сплати платежів до бюджету, детінізації виплати заробітної плати суб'єктами підприємницької діяльності	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Проведення щомісяця аналізу надходжень до бюджетів усіх рівнів у розрізі платежів і виконання планових показників на відповідний звітний період	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби у Тернопільській області, департамент фінансів облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
3.	Посилення претензійно-позовної роботи з ліквідації заборгованості зі сплати податків та зборів	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
4.	Забезпечення дотримання законодавства про працю на підприємствах усіх форм власності, в установах та організаціях щодо оформлення трудових відносин із найманими працівниками, додержання мінімальних гарантій оплати праці, повноти і своєчасності виплати заробітної плати та сплати до бюджету податку та збору на доходи фізичних осіб	протягом року	Територіальна державна інспекція з питань праці в області, Головне управління Державної фіскальної служби в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
5.	Посилення ефективності діяльності комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати, збільшення податкових та інших надходжень до бюджету	протягом року	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, Головне управління Державної фіскальної служби в області
6.	Проведення інвентаризації затверджених програм, що реалізуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, забезпечивши приведення їх у відповідність до наявних фінансових ресурсів з урахуванням пріоритетності щодо фінансування у 2016 році	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, головні розпорядники коштів обласного бюджету, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
7.	Здійснення розподілу вільних залишків коштів та коштів, одержаних від перевиконання дохідної частини місцевих бюджетів, з урахуванням забезпеченості ресурсами захищених статей видатків відповідних бюджетів. Не допускати спрямування додаткових джерел доходів на фінансування інших видатків при наявній додатковій потребі у коштах на оплату праці та розрахунки за комунальні послуги й енергоносії	протягом року	райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Розроблення та вжиття конкретних заходів та пропозицій щодо визначення системних напрямів удосконалення і формування	протягом року	головні розпорядники коштів обласного бюджету, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад

	оптимальної мережі підвідомчих бюджетних установ, та відповідно до цього, надати пропозиції щодо внесення змін у частині затверджених в обласному бюджеті на 2016 рік обсягів фінансування на здійснення видатків з утримання окремих бюджетних установ, звернувши особливу увагу на вжиття заходів зі зменшення видатків на утримання управлінського персоналу		міст обласного значення
9.	Проведення своєчасної та у повному обсязі оплати праці працівників бюджетних установ і розрахунків за енергоносії та комунальні послуги, які споживаються бюджетними установами, не допускаючи будь-якої простроченої заборгованості з таких виплат в рамках виконання бюджету	протягом року	головні розпорядники коштів обласного бюджету, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
10.	Здійснення адміністрування податків на основі партнерських відносин з бізнесом	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області
11.	Підвищення рівня культури сплати податків шляхом максимального використання інноваційних інструментів комунікацій з громадянами та бізнесом	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області
12.	Зменшення адміністративного навантаження на бізнес шляхом підвищення рівня взаємодії з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування щодо обміну інформацією про платників податків	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області
13.	Забезпечення прозорості процедур державних закупівель та досягнення оптимального і раціонального використання державних коштів	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
14.	Реєстрація та здійснення закупівлі на торгівельних електронних майданчиках у системі електронних державних закупівель	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, розпорядники бюджетних коштів області.
15.	Висвітлювання інформації щодо функціонування системи електронних державних закупівель на офіційному веб-сайті районної державної адміністрації	протягом року	районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
16.	Проведення спільно з органами місцевого самоврядування інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення, на підприємствах щодо переваг отримання легальних доходів	протягом року	Головне управління Державної фіскальної служби в області, департамент фінансів, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення

XI. Населення, заробітна плата та ринок праці

1.	Створення умов для підвищення рівня заробітної плати та ліквідації заборгованості з її виплати шляхом активізації робочих груп з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення і обласної тимчасової комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат	протягом року	департаменти соціального захисту населення; структурні підрозділи облдержадміністрації; Головні управління Державної фіскальної служби, Пенсійного фонду України в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Сприяння зайнятості сільського населення, в тому числі безробітних, забезпечення інформування населення про умови роботи та оплати праці	протягом року	департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, сільськогосподарські виробники, обласний центр зайнятості
3.	Розширення сфери застосування праці за рахунок впровадження нових технологій, введення дільниць та цехів із виробництва нової продукції, нарощування обсягів виробництва товарної продукції для потреб замовників	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, організація роботодавців області
4.	Здійснення скоординованого комплексу заходів щодо виводу з "тіні" підприємств-фізичних та юридичних осіб, які використовують найману працю без належного оформлення трудових відносин. Забезпечити обов'язкове укладання роботодавцями з найманими працівниками трудових договорів, в тому числі оформлених наказами чи розпорядженнями	протягом року	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Головні управління Державної фіскальної служби в області, Пенсійного фонду України в області, територіальна Державна інспекція з питань праці в області, інші контролюючі органи, організація роботодавців області, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
5.	Сприяння працевлаштуванню населення, у тому числі залучення громадян до участі в громадських та інших роботах тимчасового характеру	протягом року	обласний центр зайнятості, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, фізичні особи, які використовують працю найманих працівників
6.	Підготовка та перепідготовка кадрів за замовленням роботодавців	протягом року	департаменти освіти і науки; соціального захисту населення облдержадміністрації; вищі і професійно-технічні навчальні заклади, підприємства, установи, організації, фізичні особи, які використовують працю найманих працівників, обласний центр зайнятості
7.	Проведення належної профорієнтаційної роботи з молоддю та іншими категоріями населення, враховуючи реальний стан регіонального ринку праці та потребу в фахівцях	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, навчальні заклади, органи місцевого самоврядування, роботодавці, обласний центр зайнятості
8.	Активізація роботи тристоронніх соціально-економічних рад для	протягом	департамент соціального захисту населення

	узгодженого вирішення сторонами соціального діалогу проблем, що виникають у соціально-економічній сфері та трудових відносинах між найманими працівниками і роботодавцями, проведення із роботодавцями консультативно-роз'яснювальної роботи щодо дотримання ними норм трудового законодавства при повідомній реєстрації колективних договорів	року	облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, організація роботодавців області, обласна рада профспілок
XII. Соціальний захист населення			
1.	Забезпечення гарантованого соціального захисту та пенсійного забезпечення населення області, в тому числі тимчасово розселених громадян-вимушених переселенців та учасників антитерористичної операції	протягом року	управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в області, департамент соціальної політики облдержадміністрації, Головне управління Пенсійного фонду України в області, обласний центр зайнятості, обласне відділення Фонду соціального захисту інвалідів, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Забезпечення соціальної підтримки та пенсійного забезпечення, відповідно до чинного законодавства, сімей військовослужбовців, що загинули під час проведення антитерористичної операції на Сході України, а також сімей героїв Небесної Сотні з Тернопільщини	протягом року	департаменти соціального захисту населення; освіти і науки; охорони здоров'я облдержадміністрації; Головне управління Пенсійного фонду України в області, обласне відділення Фонду соціального захисту інвалідів, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
3.	Забезпечення максимального охоплення інвалідів, ветеранів та інших категорій малозабезпечених громадян житловими субсидіями на відшкодування витрат на оплату житла, комунальних послуг, природного газу, електроенергії та придбання твердого палива та скрапленого газу	протягом року	департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
4.	Організація перебування та змістовний відпочинок учнівських і педагогічних колективів зі Сходу України	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, професійно-технічні та вищі навчальні заклади
5.	Забезпечення оздоровлення та відпочинку для дітей внутрішньопереміщених осіб та із сімей учасників антитерористичної операції	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, професійно-технічні та вищі навчальні заклади
6.	Забезпечення безоплатного харчування дітей внутрішньопереміщених осіб та із сімей учасників антитерористичної операції	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, професійно-технічні та вищі

			навчальні заклади
7.	Проведення безоплатної психологічної, медико-психологічної реабілітації військовослужбовців, учасників бойових дій та прирівняних до них осіб, а також осіб, які брали участь в антитерористичній операції у відповідних центрах та відшкодування вартості проїзду до цих центрів	протягом року	департаменти соціального захисту населення, охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
ХІІІ. Охорона здоров'я			
1.	Модернізація системи охорони здоров'я в області в межах діючого законодавства та відповідно до затверджених державних соціальних стандартів	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Створення відділення екстреної медичної допомоги у складі багатопрофільних лікарень	до 01 вересня 2016 року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації
3.	Завершення роботи з удосконалення функціонування служби екстреної медичної допомоги	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
4.	Відкриття додаткових пунктів швидкої медичної допомоги, відповідно до потреби для забезпечення вчасного доїзду швидкої допомоги	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації
5.	Завершення створення центрів первинної медико-санітарної допомоги, як юридичних осіб	до 01 липня 2016 року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації
6.	Відкриття амбулаторій загальної практики-сімейної медицини в населених пунктах із населенням більше ніж 1200 жителів. Зміцнення матеріально-технічної бази закладів первинної сільської мережі	до 01 грудня 2015 року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації
7.	Забезпечення лікувально-профілактичних закладів медичним обладнанням	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Покращення надання медико-соціальних послуг малозабезпеченим громадянам області відповідно до соціальних норм і нормативів	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, обласна організація Товариства Червоного Хреста України
9.	Вжиття заходів щодо раннього виявлення та надання своєчасної медичної реабілітації дітям із вродженими вадами або із затримками розвитку	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, медичні заклади області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
10.	Завершення реконструкції перинатального центру "Мати і дитина"	протягом року	обласна державна адміністрація, департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
11.	Створення перинатальних центрів II рівня на базі акушерських	протягом	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації,

	відділень та відділень неонатального догляду Тернопільської міської лікарні № 2, Кременецької та Чортківської ЦРКЛ	року	виконком Тернопільської міської ради, Кременецька та Чортківська райдержадміністрації
12.	Створення та забезпечення функціонування Центру та відділень медико-соціальної реабілітації та адаптації військовослужбовців, учасників антитерористичної операції	протягом року	департамент охорони здоров'я облдержадміністрації, медичні заклади області, райдержадміністрації, виконкоми Тернопільської та Чортківської міських рад
XIV. Освіта і наука			
1.	Створення на місцевому рівні дієвої системи шкільних округів, визначення центрами таких округів навчальних закладів, забезпечених необхідним обладнанням, транспортом, висококваліфікованими педагогічними кадрами	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Розширення мережі дошкільних навчальних закладів шляхом звільнення приміщень дошкільних навчальних закладів від оренди, відкриття додаткових груп, будівництва нових дошкільних навчальних закладів, створення навчально-виховних комплексів	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
3.	Створення умов для ефективного впровадження у навчально-виховний процес прогресивних методів навчання та застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, заклади освіти
4.	Забезпечення стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників, працівників органів управління освітою, студентської та учнівської молоді у європейських країнах	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, вищі навчальні заклади
5.	Оновлення існуючого парку шкільних автобусів для регулярного підвезення учнів (вихованців) та педагогічних працівників у сільській місцевості	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
6.	Забезпечення оновлення матеріально-технічної бази та обладнання комп'ютерних класів, а також кабінетів начальних дисциплін закладів освіти області відповідно до умов профілізації	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
7.	Забезпечення швидкісним і якісним Інтернетом навчальні заклади та створити сайти місцевих органів управління освітою, освітніх округів, навчальних закладів	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Покращення умов проживання та харчування учнів державного навчального закладу "Тернопільський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою"	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, "Тернопільський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою"
9.	Створення навчально-виховних комплексів, відкриття додаткових дошкільних груп на базі інтернатних навчальних закладів	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад

			міст обласного значення, професійно-технічні та вищі навчальні заклади
10.	Здійснення моніторингу ринку праці, вивчення потреб підприємств, установ і організацій у кваліфікованих робітниках та фахівцях	протягом року	Тернопільський обласний центр зайнятості, департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області
11.	Забезпечення розвитку трудового потенціалу, розроблення та впровадження державних стандартів професійно-технічної освіти	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області
12.	Оновлення змісту професійно-технічної та вищої освіти, забезпечення реалізації державних вимог щодо її якості та обсягу на рівні сучасних досягнень науки, техніки, технологій та передового досвіду	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області, професійно-технічні, вищі навчальні заклади
13.	Упорядкування мережі професійно-технічних та вищих навчальних закладів (коледжів) шляхом укрупнення та створення на їх базі сучасних потужних освітніх установ з урахуванням географічного розташування, демографічної ситуації, пріоритетів регіонального ринку праці та його потреби у кваліфікованих робітничих кадрах	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області
14.	Здійснення підготовки та перепідготовки за кошти обласного бюджету учасників антитерористичної операції у вищих та професійно-технічних навчальних закладах	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення, професійно-технічні та вищі навчальні заклади
15.	Організація і проведення обласних всеукраїнських конкурсів для педагогічних працівників з фахової майстерності та серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професій “крavecь”, “облицювальник-плиточник”, “електрогазозварник”	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області, заклади освіти області
16.	Організація і проведення обласних всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних дисциплін. Забезпечення участі учнівської молоді області у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах з базових навчальних дисциплін	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області, заклади освіти області
17.	Організація і проведення обласного форуму обдарованої молоді “Гордість і надія Тернопілля”	І півріччя 2016 року	Тернопільська обласна рада, департамент освіти і науки облдержадміністрації, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти

18.	Розширення мережі позашкільних навчальних закладів, військово-патріотичних гуртків	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області, професійно-технічні навчальні заклади
19.	Організація і проведення обласного етапу Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів “Джерело творчості”	протягом року	департамент освіти і науки облдержадміністрації, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, заклади освіти області
20.	Створення Кременецького регіонального навчального центру з вивчення новітньої техніки та технологій агропромислового комплексу	II півріччя 2016 р.	департамент освіти і науки облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Тернопільській області, професійно-технічні навчальні заклади

XV. Культура

1.	Проведення Всеукраїнських фестивалів, свят, імпрез, творчих звітів мистецьких колективів районів та м. Тернопіль	протягом року	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації
2.	Проведення заходів із збереження, охорони пам'яток історії та культури у Тернопільській області:		департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації
3.	Покращення матеріально-технічної бази закладів культури обласного підпорядкування	протягом року	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації
4.	Поповнення бібліотечних фондів в обласних публічних бібліотеках	протягом року	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації
5.	Розвиток та популяризація аматорського мистецтва, фольклору, свят, обрядів та релігійних заходів у сільській місцевості	протягом року	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації
6.	Покращення матеріально-технічної бази закладів культури у сільській місцевості	протягом року	департамент культури, релігій та національностей облдержадміністрації, відділи культури райдержадміністрацій, райдержадміністрації

XVI. Фізична культура і спорт, підтримка молоді та захист прав дітей

1.	Сприяння розвитку дитячого, дитячо-юнацького (резервного) спорту, утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл області усіх форм власності	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
2.	Реалізація заходів програми розвитку фізичної культури та спорту	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту

	на 2015-2018 роки в Тернопільській області	року	облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
3.	Проведення на високому рівні обласних, а також участь у всеукраїнських і міжнародних спортивних змаганнях, спартикіадах відповідно до планових фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, виконком Тернопільської міської ради
4.	Реалізація в області інвестиційного проекту "Реконструкція гідротехнічних споруд веслувального каналу та будівництво "Центру веслувальних та водних видів спорту" з інфраструктурою"	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, виконком Тернопільської міської ради
5.	Підготовка та реалізація заходів обласної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2018 року	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
6.	Підготовка та реалізація заходів обласної програми обласної програми "Молодь Тернопільщини" на 2016-2020 роки	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
7.	Організація та проведення інформаційно-просвітницьких рекламних кампаній протидії насильству в сім'ї	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
8.	Організація та проведення корекційної роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї та з жертвами домашнього насильства	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
9.	Реалізація програм молодіжних і дитячих громадських організацій, спрямованих на здійснення патріотичного виховання молоді, популяризації здорового і безпечного способу життя	протягом року	департамент сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
10.	Здійснення підтримки багатодітних сімей, координація надання послуг сім'ям вказаної категорії, забезпечити видачу посвідчень батьків та дитини з багатодітної сім'ї	протягом року	департаменти сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту; освіти і науки; соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
XVII. Туризм та рекреація			
1.	Налагодження державно-приватного партнерства у розбудові туристичної інфраструктури у районах області.	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
2.	Проведення виставок, фестивалів, конференцій, семінарів, нарад, круглих столів з питань розвитку сфери гостинності області	щоквартально	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
3.	Розробка туристичного бренду області	I квартал 2016 року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
4.	Участь у міжнародних, національних та регіональних виставково-	протягом	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та

	ярмаркових заходах на стенді “TERNOPIL'YA”	року	туризму облдержадміністрації
5.	Організація та проведення прес-турів та рекламних турів Тернопіллям для вітчизняних та іноземних представників ЗМІ та туроператорів	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
6.	Виготовлення та розповсюдження поліграфічної і відео рекламно-презентаційної продукції та сувенірів про туристичні можливості регіону	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
7.	Співпраця з ТІЦ та іншими інформаційно-довідковими пунктами, громадськими організаціями, які займаються розвитком різних видів туризму	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
8.	Забезпечення супроводу та наповнення інформації туристичного веб-порталу “TERNOPIL'YA” та однойменної сторінки у мережі Фейсбук актуальною інформацією щодо головних подій у сфері туризму, наявної туристичної інфраструктури в області тощо	постійно	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
9.	QR-кодування туристичних об'єктів області	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
10.	Організація екологічних акцій	протягом року	департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації
XVIII. Охорона навколишнього природного середовища			
1.	Створення нових, розширення територій існуючих об'єктів природно-заповідного фонду та встановлення їх меж на місцевості	протягом року	департамент екології та природних ресурсів, облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
2.	Реконструкція існуючих каналізаційних систем, очисних споруд для очищення стічних вод в населених пунктах області	протягом року	департаменти екології та природних ресурсів, архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
3.	Збільшення площі заліснення території області шляхом відновлення лісів та лісорозведення на земельних ділянках лісового фонду, створення захисних лісових насаджень на землях несільськогосподарського призначення і землях, відведених для заліснення, відновлення та створення нових полезахисних лісових смуг, крім природних степових ділянок	протягом року	Тернопільське обласне управління лісового та мисливського господарства, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
4.	Проведення лісгосподарських заходів направлених на посилення екологічних функцій лісів, підвищення продуктивності, поліпшення стану та якісного складу лісів	протягом року	Тернопільське обласне управління лісового та мисливського господарства, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

5.	Охорона та раціональне використання водних ресурсів	протягом року	Тернопільське обласне управління водних ресурсів, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
6.	Укріплення берегів водних об'єктів у межах населених пунктів	протягом року	Тернопільське обласне управління водних ресурсів, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
XIX. Розвиток новостворених територіальних громад			
1.	Створення робочого органу облдержадміністрації для координації і підтримки розвитку об'єднаних громад	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації спільно з Офісом реформ у Тернопільській області
2.	Підготовка стратегічних програмних документів щодо соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад області	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями, Офісом реформ у Тернопільській області та громадськими організаціями області
3.	Створення Центрів надання адміністративних послуг для обслуговування мешканців об'єднаних територіальних громад області та забезпечення їх діяльності	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації та райдержадміністраціями
4.	Організація навчання працівників об'єднаних громад області щодо підготовки проектів та математичних моделей прогнозування економічних ефектів від впровадження проектів, програм, грантів, ідей, пропозицій	протягом року	департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва облдержадміністрації спільно з провідними вищими навчальними закладами області, міжнародними інституціями, громадськими організаціями області
5.	Методичний супровід об'єднаних територіальних громад з питань підготовки проектів, які будуть фінансуватися за рахунок державного фонду регіонального розвитку;	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади спільно з провідними вищими навчальними закладами області та громадськими організаціями області
6.	Сприяння розширенню фінансових можливостей об'єднаних територіальних громад шляхом залучення міжнародної технічної допомоги	протягом року	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади спільно з провідними вищими навчальними закладами області та громадськими організаціями області
7.	Врегулювання питань землеустрою та землекористування територій об'єднаних громад області	протягом року	Головне управління Держгеокадастру в області спільно з об'єднаними територіальними громадами
9.	Проведення інвентаризації наявного власного майна об'єднаних територіальних громад області, у тому числі адміністративних будинків, для забезпечення виконання власних повноважень	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з райдержадміністраціями

10.	Фінансування будівництва та реконструкції об'єктів інфраструктури об'єднаних громад області	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації та райдержадміністраціями
11.	Розроблення планів робіт з будівництва, реконструкції та ремонту місцевих доріг, а також будівництва, реконструкції, ремонту та утримання доріг об'єднаних громад області	протягом року	служба автомобільних доріг в області, департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації, райдержадміністрації спільно з об'єднаними територіальними громадами
12.	Завершення розроблення схеми планування території області з урахуванням територій об'єднаних територіальних громад.	протягом року	департамент архітектури, будівництва, житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації спільно з об'єднаними територіальними громадами
13.	Надання практичної допомоги новоствореним об'єднаним громадам з метою забезпечення належної організації бюджетного процесу	протягом року	департамент фінансів, райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади, Офіс реформ у Тернопільській області
14.	Створення умов для розбудови технологічної інфраструктури мережі Інтернет та мереж доступу у населених пунктах об'єднаних громад області	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з департаментом розвитку інфраструктури, транспорту та туризму облдержадміністрації та райдержадміністраціями
15.	Реформування мережі закладів соціально-культурної сфери об'єднаних громад області	протягом року	об'єднані територіальні громади спільно з структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями та Офісом реформ у Тернопільській області

XX. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

1.	Забезпечення роботи щодо безпеки туристів на планових спортивно-туристичних маршрутах області	протягом року	управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в області
2.	Забезпечення роботи щодо виконання заходів, спрямованих на навчання населення основам життєдіяльності, діям в екстремальних ситуаціях	протягом року	управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в області
3.	Сприяння виконанню заходів щодо ефективного управління обласними службами цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, а також спрямованих на підвищення професійного рівня працівників місцевих пожежних команд	протягом року	управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в області
4.	Забезпечення ведення щорічної звітності на підставі адміністративних даних про кількість пожеж та їх наслідки в	протягом року	управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в області, Головне управління статистики в

	області, районі, населеному пункті, на підприємствах, в установах та організаціях шляхом узагальнення статистичних даних про пожежі		області
5.	Проведення заходів з поповнення використаних для проведення аварійно-відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій матеріальних запасів обласного резерву	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
6.	Забезпечення роботи регіональної системи централізованого оповіщення населення	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
7.	Забезпечення працівників територіальних формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами радіаційного та хімічного захисту	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
8.	Створення обласного (регіонального) страхового фонду документації на 2014-2017 роки	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
9.	Виконання заходів з організації рятування людей на водних об'єктах області шляхом творення комунальних водолазно-рятувальних станцій, служб	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації, рятувально-водолазна служба Тернопільської області Товариства рятування на водах України, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад міст обласного значення
10.	Облаштування та підтримка в готовності до використання за призначенням міського запасного пункту управління обласної державної адміністрації, обласної ради на 2009-2016 роки	протягом року	управління з питань цивільного захисту населення облдержадміністрації
XXI. Захист економічної конкуренції, прав і свобод громадян та забезпечення законності та правопорядку			
1.	Погодження в установленому законодавством порядку проектів рішень, які можуть вплинути на підприємницьку діяльність з Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України	протягом року	органи виконавчої влади та місцевого самоврядування області, Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України
2.	Реагування на оперативне виявлення фактів зловживання монопольним становищем, антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на споживчих ринках регіону	протягом року	Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
3.	Оперативне виявлення фактів недобросовісної конкуренції на споживчих ринках області	протягом року	Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
4.	Зменшення адміністративного впливу на ринкові процеси,	протягом	Тернопільське обласне територіальне відділення

	оптимізація державного втручання у фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання	року	Антимонопольного комітету України райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
5.	Проведення заходів по адвокатуванню конкуренції	протягом року	Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України
6.	Зняття або зниження адміністративних бар'єрів для вступу нових суб'єктів господарювання на товарні ринки	протягом року	Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування
7.	Інформування населення з питань розвитку громадянського суспільства та налагодження соціального партнерства	протягом року	відділ комунікацій з громадськістю облдержадміністрації спільно з структурними підрозділами обласної державної адміністрації, райдержадміністраціями, виконками Тернопільської та Чортківської міських рад
8.	Забезпечення публічності й відкритості у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування	протягом року	відділ комунікацій з громадськістю облдержадміністрації спільно з структурними підрозділами обласної державної адміністрації, райдержадміністраціями, виконками Тернопільської та Чортківської міських рад
9.	Продовження впровадження механізму консультацій з громадськістю під час розробки та реалізації управлінських рішень	протягом року	відділ комунікацій з громадськістю облдержадміністрації спільно з структурними підрозділами обласної державної адміністрації, райдержадміністраціями, виконками Тернопільської та Чортківської міських рад
10.	Розроблення програми розвитку громадянського суспільства в Тернопільській області на 2016-2019 роки	перше півріччя року	відділ комунікацій з громадськістю облдержадміністрації спільно з Громадською радою при Тернопільській обласній державній адміністрації

V. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Фінансове забезпечення реалізації Програми здійснюватиметься в межах бюджетних призначень державного та місцевих бюджетів, інших джерел фінансування, що не суперечать чинному законодавству.

Обсяг бюджетних асигнувань, спрямованих на реалізацію Програми, визначається відповідними радами при затвердженні місцевих бюджетів.

На 2016 рік, враховуючи необхідність реалізації заходів щодо упередження виникнення кризових явищ та забезпечення стабільного розвитку області пропонується акумулювати кошти на виконання прийнятих найважливіших цільових програм, спрямованих на стимулювання економічного розвитку, соціальний захист населення, створення належних умов життєзабезпечення.

Перелік регіональних цільових програм як складових Програми систематизовано у таблиці 4 “Перелік регіональних цільових програм, які діятимуть у 2016 році”.

Таблиця 4

Перелік регіональних програм, запропонованих для фінансування з обласного бюджету у 2016 році

№ з/п	Назва програми	Дата і номер рішення обласної ради
1	Обласна програма "Питна вода Тернопілля на 2006-2020 роки"	23.03.2006р. №554
2	Обласна програма щодо облаштування та підтримки в готовності до використання за призначенням міського запасного пункту Управління Тернопільської ОДА, Тернопільської обласної ради на 2009-2016 роки*	08.12.2009р. №830
3	Обласна програма боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року	22.04.2010р. №938
4	Цільова програма будівництва (придбання) доступного житла в Тернопільській області на 2010 – 2017 роки	20.08.2010р. № 1031
5	Програма збільшення площ посадки та нарощування обсягів виробництва плодів і ягід у Тернопільській області в 2011-2025 роках	14.04.2011 р. №1155
6	Обласна програма підтримки та розвитку сільських клубних закладів на 2012-2016 роки	17.11.2011р. № 1269
7	Програма розвитку патронажної служби в області на 2012-2016 роки	20.12.2011р. №1296
8	Програма поліпшення кінообслуговування населення Тернопільської області на 2012-2016 роки	27.03.2012р. № 1342
9	Програма розвитку виробництва картоплі та овочів в області на 2012-2020 роки	26.04.2012р. №1356
10	Обласна програма створення містобудівного кадастру та його ведення на 2012-2016 роки	16.08.2012р.. № 1418
11	Обласна програма профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С на 2016 роки	12.11.2013р. № 1484

12	Обласна інвестиційна програма будівництва і реконструкції недобудованих та застарілих приміщень сільських навчальних закладів	12.11.2013р. № 1529
13	Обласна цільова програма щодо реалізації Конвенції про права інвалідів на період до 2020 року	12.11.2013р. № 1530
14	Програма вшанування українців, постраждалих у ХХ столітті внаслідок окупаційних режимів, та вшанування Героїв Небесної Сотні, учасників анти терористичної операції у ХІ столітті на 2014-2016 роки	12.11.2013р. № 1533
15	Обласна програма розвитку і функціонування української мови на 2013-2017 роки	12.11.2013р. № 1534
16	Обласна цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз на 2013-2016 роки	12.11.2013р. № 1538
17	Програма розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року	12.11.2013р. № 1541
18	Програма зайнятості населення Тернопільської області на період до 2017 року	12.11.2013р. № 1543
19	Програма розвитку рибного господарства Тернопільської області на 2013-2016 роки	12.11.2013р. № 1563
20	Обласна цільова соціальна програма підтримки сім'ї до 2016 року	15.03.2014р. № 1598
21	Програма розвитку видавничої справи та інформаційного простору у Тернопільській області на 2014-2016 роки	15.03.2014р. № 1599
22	Обласна програма забезпечення молоді житлом на 2014-2017 роки	15.03.2014р. № 1600
23	Обласна програма підтримки органів і установ Державної пенітенціарної служби України в Тернопільській області на 2014-2017 роки	15.03.2014р. № 1601
24	Програма розвитку місцевого самоврядування в Тернопільській області на 2014 – 2018 роки	15.03.2014р. № 1602
25	Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2014-2017 роки	15.03.2014р. № 1605
26	Програма міжрегіонального та зовнішньоекономічного співробітництва Тернопільської області на 2014-2017 роки	17.04.2014р. № 1643
27	Про програму підтримки фінансово-господарської діяльності підприємств та установ спільної власності територіальних громад сіл, селищ, та міст Тернопільської області на 2014-2016 роки	17.06.2014р. № 1706
28	Програма охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2014-2020 роки	18.09.2014р. № 1778
29	Обласна програма «Ветеран» на 2015-2019 роки (розпорядження голови ОДА від 31.10.2014 №473-од)	11.11.2014 №1814 (зміни 11.06.2015 №1962)
30	Програма розвитку водних видів спорту у Тернопільській області на 2015-2018 роки	04.12.2014 р. №1844 (зміни 25.06.2015 №1989)
31	Програма організації рятування людей на водних об'єктах Тернопільської області на 2015-2019 роки	27.01.2015р. № 1855

32	Програма розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2015-2018 роки	27.01.2015 р. № 1857
33	Програма розвитку футболу в Тернопільській області на 2015-2020 роки	28.01.2015р. №1863
34	Обласна цільова програма протидії ВІЛ-інфекції Сніду на 2015-2018 роки	09.04.2015р. №1900
35	Обласна програма підтримки осіб, які брали участь в анти терористичній операції, та членів сімей загиблих підчас проведення анти терористичної операції на 2015-2019 роки	09.04.2015р. №1904 (зміни 04.01.2016 №31)
36	Обласна програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2015-2016 роки	11.06.2015р. №1956
37	Обласна програма розвитку автомобільних доріг загального користування в напрямку духовних центрів Тернопільщини (Марійський духовний центр у с. Зарваниця та Свято-Успенська Почаївська лавра) на 2015-2017 роки	15.10.2015р. №2018
38	Обласна цільова соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей на 2016-2018 роки	04.01.2016р. №30
39	Обласна комплексна програма соціальної підтримки мало захищених верств населення «Турбота» на 2016-2020 роки	04.01.2016р. №32
40	Програма забезпечення функціонування Тернопільської обласної експериментальної комплексної школи мистецтв ім. І.Герети на 2016-2020 роки	04.01.2016р. №34

*Перелік програм може доповнюватись

Фінансування регіональних цільових програм відбуватиметься у порядку та обсягах, встановлених обласним бюджетом на 2016 рік.

VI. КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Тернопільська обласна державна адміністрація визначає першочерговість виконання заходів з урахуванням пріоритетних напрямків програми і наявності фінансових та інших ресурсів.

Основні показники та окремі заходи програми можуть коригуватися з урахуванням соціально-економічної ситуації в області з відповідним погодженням у встановленому порядку з Тернопільською обласною радою.

Механізм реалізації заходів та контроль за виконанням програми передбачає:

- постійний моніторинг виконання основних показників та заходів;
- розгляд питання про хід виконання програми на засіданнях колегії обласної державної адміністрації, при потребі – на засіданнях колегій структурних підрозділів обласної державної адміністрації;
- підготовку розпорядчих документів обласної державної адміністрації з питань її виконання;
- відповідальність виконавців, що беруть участь у реалізації заходів.

Координацію діяльності виконавців програми здійснює департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва обласної державної адміністрації.

Тернопільська обласна державна адміністрація, за підсумками 2016 року, звітує про хід виконання та ефективність реалізації заходів програми в установленому порядку.

**Заступник голови - керівник апарату
обласної державної адміністрації**

I.V.ВОНС